



#### Z życia uczelni

*Oficjalne otwarcie  
Uniwersyteckiego  
Centrum  
Lekkoatletycznego*

#### Jubileusze

*Jubileusz  
45-lecia pracy naukowej  
prof. dra hab.  
Kazimierza Ożoga*

#### Kultura i sztuka

*„Uszyte wspomnieniem” –  
wystawa malarstwa  
Agnieszki Ciury*

#### Na sportowo

*III Akademicki  
Turniej Szachowy  
„Polska – Kaukaz 2021”*





Uniwersytet Rzeszowski  
ur.edu.pl

#### Wszelkie prawa zastrzeżone.

ISSN 2719-4647

Skład: Wydawnictwo UR

Druk: Drukarnia UR

Adres Redakcji:

ul. M. Ćwiklińskiej 1

35-601 Rzeszów

tel.: 17 872 17 89

gazetaur@ur.edu.pl

#### Redakcja

Maciej Ulita

Wioletta Wrona

#### Projekt layoutu

Kamil Skrzypiec

Nakład: 100 szt.

Gazetę Uniwersytecką wydaje

Uniwersytet Rzeszowski za zgodą

Rektora. Autorzy tekstów

i współpracownicy nie otrzymują

honorariów za publikację.

Zastrzegamy sobie prawo skracania,

adiustacji tekstów i zmiany tytułów.

4 Wesołych Świąt na 100%

#### Z życia uczelni

5 Z obrad Senatu

6 Prawie 10 mln na badania nad cytyzyną!

7 1 365 100 zł z NCN dla prof. dra hab. Andriya Sybirnego

8 Fantastyczne 2% w Kolegium Nauk Medycznych

8 Pracownicy KNP wśród 2% najczęściej cytowanych badaczy na świecie

9 Uroczysta inauguracja roku akademickiego 2021/2022 w Szkole

Doktorskiej Uniwersytetu Rzeszowskiego

10 Kolejny krok w drodze do budowy Szpitala UR

11 Oficjalne otwarcie Uniwersyteckiego Centrum Lekkoatletycznego

14 HR Excellence In Research

#### Do poczytania

16 Śpiewajmy polskie kolędy

18 Ekologiczny off-road prosto z Rzeszowa

19 Wydawnictwo UR poleca

#### Konferencje i seminaria

20 Konferencja naukowa „Nazwy własne w przestrzeni wielokulturowej”

22 8th International Conference „Human – Nutrition – Environment”

23 O Kaukazie w Rzeszowie

25 Mistrzowie dydaktyki Masters of Didactics (czyli kilka słów o ciekawym projekcie...)

27 II Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Jesień Immunologiczna”

29 Darkness in Paradise: American Declarations, Disillusions, and Disasters Konferencja

Polskiego Towarzystwa Studiów Amerykanistycznych w Katedrze Anglistyki

Uniwersytetu Rzeszowskiego

#### Nagrody i osiągnięcia

30 Ambasador Innowacyjności

#### Jubileusze

31 Z potrzeby serca

32 Jubileusz 45-lecia pracy naukowej prof. dra hab. Kazimierza Ożoga

36 Rzeszowscy krótkofalowcy uczcili 20-lecie utworzenia Uniwersytetu Rzeszowskiego na falach eteru

#### Kultura i sztuka

39 „Vivat Polonia” – piękno wrażliwego patriotyzmu

42 Czerepy – wystawa malarstwa w Instytucie Sztuk Pięknych KNH UR

44 „Uszyte wspomnieniem” – wystawa malarstwa Agnieszki Ciury

#### Wydarzenia

47 Piknik Nauki EKSPLOKACJE

49 Człowiek żyje książkami, „człowiek żyje zmianą”, czyli o targach w cieniu pandemii

53 Ogólnopolskie Spotkanie Obieżyświatów, Trampów i Turystów

54 Noc Anglistów – po raz pierwszy w Polsce

#### Studencki uniwersytet

56 Wakacje z Biurem ds. Osób Niepełnosprawnych UR 2021

#### Na sportowo

58 VI Integrycyjne Mistrzostwa Polski AZS w szachach

59 III Akademicki Turniej Szachowy „Polska – Kaukaz 2021”

61 Kolejne sportowe sukcesy studentów reprezentujących BON UR

# Wesołych Świąt na 100%

Maciej Ulita



Okres świąteczno-noworoczny to zwyczajowo czas refleksji i podsumowań. Każdy dokonuje ich w zaciszu własnego wnętrza, projektując jednocześnie plany na bliższą i/lub dalszą przyszłość.

Miniony rok upływa nam pod znakiem „%” od klasycznie mierzonego spożycia, przez liczby zaszczepionych (względnie niezaszczepionych... w zależności od tego, kto w co wierzy) aż po inflację, stopy procentowe, a dla miłośników polskiego kina – zawartości cukru w cukrze.

W życiu Uniwersytetu % również ma znaczenie. Jest wskaźnikiem wielu zmiennych (i niezmiennych) parametrów, które wpływają na pozycjonowanie jednostki i poszczególnych jej części w szeroko pojmowanej naukowej (i nie tylko) rzeczywistości.

Nie mam zastrzeżeń do procentów, bo same w sobie są czyste... Pewien niepokój budzą ludzie % się posługujący. Policzalność, mierzalność i „klasyfikowalność” zdają się dominować myślenie o świecie, zabijając jednocześnie zdrowy rozsądek.

Wydaje się, że życie nie nadaje się do opisanego statystykami czy procentami (choć matematyka jest podobno

językiem natury). Wskaźniki ilościowe, jakkolwiek bezdyskusyjnie użyteczne, nie dają pełnego obrazu. Podobnie jest ze zrozumieniem akademickości. Uniwersytetu nie da się pojąć cyframi, procentami czy parametrami... jest tu „coś więcej”.

Pojawiające się w przestrzeni publicznej sygnały mogą nie nastrajać optymistycznie, choć dylemat o pełności/niepełności szklanki wciąż obowiązuje. Jako wolni, inteligentni ludzie mamy prawo wybierać. Wierzę, że poparty procentami zdrowy rozsądek pozwoli każdemu zdecydować właściwie.

W ramach świąteczno-noworocznej refleksji zastanawiam się, czy aby serce nie mówi do mnie więcej niż mędrca szkiełko i oko...? Czy kluczem do zrozumienia nie jest przypadkiem równowaga pomiędzy ilością i jakością? (banał – wiem).

W drodze do doskonałości, do idei, powinno się szukać złotego środka, który wcale nie jest w środku, a to, w którą stronę się przesunie, zależy tylko od nas.

Wesołych Świąt na 100%

# Z obrad Senatu

Justyna Zięba 

Pierwsze w roku akademickim 2021/2022 posiedzenie Senatu zwołane zostało na **28 października** i odbyło się w normalnym trybie kontaktowym. W pierwszym punkcie Senat przyjął zmiany w *Regulaminie wyborczym UR* związane z koniecznością ustanowienia procedury dot. zmniejszenia liczby wybranych przedstawicieli dyscypliny w Radzie Naukowej Kolegium oraz w radach instytutów.

Dwa kolejne punkty dotyczyły zmian w składach osobowych komisji działających w Uniwersytecie. Nowe osoby powołano do Komisji Wyborczej UR oraz Komisji Dyscyplinarnej ds. Nauczycieli Akademickich.

W następnym punkcie Senat podjął uchwałę zmieniającą limit przyjęć do Szkoły Doktorskiej w Uniwersytecie Rzeszowskim na rok akademicki 2021/2022 w zakresie dyscypliny sztuki muzyczne.

W bloku spraw dydaktycznych Senat podjął uchwały w sprawie ustalenia programu kwalifikacyjnych studiów podyplomowych: nauczanie języka polskiego oraz w sprawie ustalenia programu kwalifikacyjnych studiów podyplomowych w zakresie nauczania informatyki.

W kolejnym punkcie uchylona została uchwała nr 99/02/2017 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego w sprawie przyjęcia Statutu Uniwersytetu Trzeciego Wieku Uniwersytetu Rzeszowskiego, gdyż zgodnie z obowiązującym obecnie Statutem UR – UTW funkcjonuje wyłącznie na podstawie regulaminu.

W ostatnim punkcie prof. dr hab. Idalia Kasprzyk – prorektor ds. Kolegium

Nauk Przyrodniczych przedstawiła prezentację pt. *Uniwersytet w światowej perspektywie – zarządzanie kompetencjami rankingowymi*, przybliżając problem niskiej pozycji UR w rankingach. Wskazała na działania, które można i należy wykorzystywać przy budowaniu pozycji i postrzeganiu Uniwersytetu w różnych rankingach.

Posiedzenie Senatu zwołane na **25 listopada**, z uwagi na pogarszającą się sytuację epidemiczną, odbyło się przy wykorzystaniu narzędzi komunikacji elektronicznej.

Porządek obrad przewidywał między innymi zmiany w składach osobowych komisji senackich i dyscyplinarnych, podjęcie uchwał w sprawie zasad rekrutacji oraz ustalenia programu kształcenia w Szkole Doktorskiej, czy też zaopiniowanie *Programu polityki naukowej Uniwersytetu Rzeszowskiego*. W pierwszym punkcie Senat przyjął zmiany w składach osobowych:

- Komisji ds. Nauki,
- Komisji ds. Kształcenia,
- Komisji ds. Finansów,
- Komisji Dyscyplinarnej ds. Studentów,
- Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej ds. Studentów,

które to podyktowane zostały utratą statusu studenta członków komisji z uwagi na ukończenie przez nich studiów I stopnia.

Trzy kolejne punkty odnosiły się do Szkoły Doktorskiej UR. Senat podjął uchwały w sprawie zasad i trybu przyjmowania do Szkoły Doktorskiej w Uniwersytecie Rzeszowskim na rok

akademicki 2022/2023, ustalenia programu kształcenia na cykl kształcenia rozpoczynający się od roku akademickiego 2022/2023 oraz zmian w Uchwale nr 508/11/2019 Senatu UR z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na Uniwersytecie Rzeszowskim, w który to została również **włączona** Szkoła Doktorska.

W kolejnym punkcie Senat podjął uchwałę w sprawie zaopiniowania *Programu polityki naukowej Uniwersytetu Rzeszowskiego*. Celem polityki naukowej jest intensywny rozwój badań, wpisujący się w Strategię rozwoju Uniwersytetu Rzeszowskiego w zakresie prowadzenia działań wzbogacających kapitał intelektualny oraz promujących współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, otwarty dostęp do badań i ich rezultatów, umiędzynarodowienie i wsparcie badań w procesie ich doskonalenia.

W bloku spraw dydaktycznych Senat podjął uchwały w sprawie ustalenia programu dla kierunku ochrona środowiska, studia drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim oraz na kierunku filologia polska studia pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Na koniec przedstawione zostało sprawozdanie prorektora ds. studenckich i kształcenia o wynikach rekrutacji na bieżący rok akademicki, zawierające m.in. dane liczbowe dotyczące liczby kandydatów, liczby przyjętych, czy też najbardziej popularnych kierunków studiów.

## Prawie 10 mln na badania nad cytyzyną!

Jest nam niezmiernie miło poinformować, że Uniwersytet Rzeszowski otrzymał dofinansowanie w kwocie 9 860 039,10 zł na realizację projektu **Cytyzyna w leczeniu uzależnienia od elektronicznych papierosów: randomizowane placebo – kontrolowane badanie** i tym samym zajął pierwsze miejsce w konkursie ogłoszonym przez Agencję Badań Medycznych na niekomercyjne badania kliniczne w obszarze psychiatrii i neurologii.

Na podstawie listy rankingowej sporządzonej w wyniku przeprowadzenia procedury konkursowej rekomendację o finansowaniu w konkursie otrzymało 10 projektów, dla których łączna kwota finansowania wynosi 87 246 662,68 zł. Nabór wniosków do konkursu na niekomercyjne badania kliniczne w obszarze psychiatrii i neurologii trwał od 5 maja 2021 do 30 czerwca 2021 r. W ramach konkursu wpłynęło 27 wniosków o łącznej wartości 220 460 260,11 zł. Do oceny merytorycznej zostało skierowanych 26 wniosków.

Projekt, którego kierownikiem jest prof. dr hab. n. med. Piotr Tutka, będzie realizowany przez Zespół Badawczy z Zakładu Farmakologii Doświadczalnej i Klinicznej Instytutu Nauk Medycznych. Uzależnienie od elektronicznych papierosów stało się w krótkim czasie jednym z największych wyzwań medycyny. Używanie elektronicznych papierosów, wprowadzonych początkowo jako alternatywa dla tradycyjnych papierosów, dramatycznie wzrosło w ostatnich kilku latach i jest opisywane przez amerykańską Agencję Żywności i Leków jako „epidemia”. Odsetek użytkowników elektronicz-

nych papierosów w populacji młodych Polaków jest już wyższy niż odsetek palaczy tradycyjnych papierosów.

Wielu pacjentów chce zaprzestać używania elektronicznych papierosów, ale aż 70% z nich nie otrzymuje żadnej pomocy w tym zakresie. W ramach projektu będzie realizowane innowacyjne badanie kliniczne, którego efektem będzie opracowanie po raz pierwszy na świecie leczenia farmakologicznego uzależnienia od papierosów elektronicznych oraz tzw. podwójnego uzależnienia, czyli uzależnienia od elektronicznych i tradycyjnych papierosów.

Jeśli badanie zakończy się sukcesem, jego wyniki będą pierwszymi na świecie naukowymi dowodami, na podstawie których może zostać zarejestrowany pierwszy lek pomagający osobom uzależnionym od elektronicznych papierosów. Od strony naukowej będzie to innowacja i przełom na skalę światową, zaś od strony wdrożeniowej badanie będzie miało ogromne znaczenie zdrowotne, społeczne i ekonomiczne dla pacjentów i systemu opieki zdrowotnej w Polsce i na całym świecie.

### **prof. dr hab. n. med. Piotr Tutka**

Wieloletni pracownik naukowy Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. Obecnie kierownik Zakładu Farmakologii Doświadczalnej i Klinicznej Uniwersytetu Rzeszowskiego i kierownik Laboratorium Badań Innowacyjnych Centrum Badań Innowacyjnych UR. Profesor National Drug and Alcohol Research Centre, University of New South Wales w Sydney. Specjalista chorób wewnętrznych i endokrynologii.



Ekspert w dziedzinie neurofarmakologii, farmakologii klinicznej i uzależnienia od tytoniu. Czynniki klinicysta, specjalista chorób wewnętrznych i endokrynologii.

Autor i współautor 161 pozycji naukowych o współczynniku wpływu (impact factor) około 195. Autor i współautor przełomowych publikacji na temat antynikotynowego potencjału cytyzyny, a także metabolizmu nikotyny. Stypendysta naukowy Uniwersytetu Kalifornijskiego w San Francisco, Instytutu Farmakologii Mario Negri w Mediolanie i Czeskiej Akademii Nauk w Pradze. Zdobywca wielu krajowych i międzynarodowych nagród naukowych, m.in. Merck Sharp & Dohme International Award in Clinical Pharmacology. Konsultant międzynarodowych badań klinicznych. Wykładowca wielu uczelni medycznych w Polsce i na świecie. Współwłaściciel dwóch patentów. Popularyzator działań zmierzających do zapobiegania i leczenia uzależnień.

## 1 365 100 zł z NCN dla prof. dra hab. Andriya Sybirnego

Pan Prof. dr hab. Andriy Sybirnyy po raz kolejny otrzymał dofinansowanie na prowadzenie badań w ramach programu OPUS z Narodowego Centrum Nauki, panel NZ1 – Podstawowe procesy życiowe na poziomie molekularnym.

Projekt *Konstruowanie oraz właściwości rekombinowanych drożdżowych szczepów produkujących bakteryjne antybiotyki rozeoflawinę oraz aminoryboflawinę* zostanie dofinansowany kwotą 1 365 100 zł.

Oporność mikroorganizmów na antybiotyki stała się problemem globalnym, dlatego medycyna czeka na nowe leki przeciwdrobnoustrojowe, które byłyby skuteczne przeciwko wielu opornym na antybiotyki patogennym bakteriom. Stało się to głównym problemem mikrobiologii medycznej i zdrowia publicznego. Jednak opracowanie nowych antybiotyków to średni koszt od 2 do 3 miliardów dolarów, a czas opracowywania nowych antybiotyków wraz z badaniami klinicznymi przekracza 10 lat. Są to zbyt wysokie koszty nawet dla dużych firm farmaceutycznych, stąd wiele z nich zaprzestało opracowywania nowych antybiotyków. Ostatnio opracowany antybiotyk teiksobaktynę odkryto prawie 30 lat temu – od 1987 r. nie znaleziono żadnej nowej klasy. Poprzedni najnowszy antybiotyk, linezolid, został wdrożony do praktyki klinicznej i zatwierdzony przez FDA prawie 20 lat temu.

Drożdże, grzyby jednokomórkowe nie produkują antybiotyków, jednak mają

wiele zalet sprawiających, że mogą być wykorzystane w biotechnologii, takich jak proste wymagania żywieniowe, szybki wzrost, odporność na fagi i często status GRAS. Antybiotyk rozeoflawina jest naturalnym analogiem ryboflawiny (witamina B2) i jest wytwarzany przez promieniowce *Strepto-*



*myces davaonensis* i *Streptomyces cinnabarinus*. Rozeoflawina skutecznie hamuje wzrost bakterii Gram-dodatnich, takich jak *Staphylococcus aureus* i *Listeria monocytogenes*, a jej chemiczne pochodne wykazują działanie przeciwnowotworowe. Biosyntetyczny prekursor rozeoflawiny, aminoryboflawina, również wykazuje działanie przeciwbakteryjne, będąc nietoksyczną dla komórek ssaczy. Wspomniani producenci bakterii gromadzą niewielkie

ilości rozeoflawiny, podczas gdy aminoryboflawina nie jest zupełnie gromadzona. Wiadomo, że rozeoflawina jest syntetyzowana z koenzymu ryboflawiny, mononukleotydu flawinowego (FMN).

Konstruowanie rekombinowanych szczepów drożdży wytwarzających rozeoflawinę i aminoryboflawinę może otworzyć całkiem nowe perspektywy produkcji antybiotyków bakteryjnych w dobrze dostosowanych technologicznie komórkach drożdży.

Głównym celem niniejszego projektu jest skonstruowanie producentów bakteryjnych antybiotyków rozeoflawiny i aminoryboflawiny u flawinogennych drożdży *Candida famata* oraz *Komagataella phaffii* w celu określenia właściwości drożdży produkujących heterologiczne enzymy i antybiotyki: kinetyki wzrostu i syntezy antybiotyków, mechanizmów ekskrecji antybiotyku z komórek produkujących i mechanizmu toksyczności dla drożdżowych producentów, docelowych bakterii i komórek ssaczy.

Dzięki temu po raz pierwszy zostaną skonstruowani drożdżowi producenci bakteryjnych antybiotyków.



## Fantastyczne 2% w Kolegium Nauk Medycznych

Naukowcy z Uniwersytetu Rzeszowskiego znaleźli się w zestawieniu World's TOP 2% Scientists 2020 przygotowanym przez Uniwersytet Stanforda we współpracy z wydawnictwem Elsevier i firmą SciTech Strategies.

Lista rankingowa zawiera uszeregowane nazwiska 2% najlepszych naukowców, których publikacje są najczęściej cytowane przez innych auto-

rów. Ranking TOP 2% opracowano na podstawie dorobku naukowego poszczególnych badaczy według indeksu bibliometrycznego. Kryteriami oceny były indeks Hirscha, liczba cytowań (z uwzględnieniem autocytowań), Impact Factor oraz miejsce i rola na liście autorów. Zestawienie objęło ponad 186 tys. specjalistów z 22 dyscyplin podzielonych na 176 bardziej

szczegółowych dziedzin. Na liście znalazło się 957 przedstawicieli polskiej nauki.

W tym prestiżowym gronie znalazło się dwóch naukowców z Instytutu Nauk Medycznych:

- prof. dr hab. n. med. Artur Mazur
- prof. dr hab. n. med. Adam Reich.

## Pracownicy KNP wśród 2% najczęściej cytowanych badaczy na świecie

Jest nam ogromnie miło poinformować, że 7 pracowników naszego Kolegium znalazło się w grupie 2% naukowców, których prace są najczęściej cytowane w naukowej literaturze wg zestawień opracowanych przez Stanford University, wydawnictwo Elsevier oraz firmę SciTech Strategies i opublikowanych na łamach „PLOS Biology”.

Zestawienia opracowano na podstawie danych bibliometrycznych zebranych dla wszystkich naukowców indeksowanych w bazie Scopus oraz dla wszystkich dyscyplin naukowych, w oparciu o złożony indeks dotyczący cytawalności prac naukowych, uwzględniający m.in. indeks Hirscha oraz dane o współautorstwie prac czy

roli autora w grupie współautorów. Dwa opracowane zestawienia obejmują: okres całej kariery naukowej (do roku 2020) oraz rok kalendarzowy 2020. W obydwu rankingach wśród nazwisk naukowców z całego świata znaleźli się pracownicy Kolegium Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Rzeszowskiego.

W rankingu cytowań na przestrzeni całej kariery naukowej znajdują się:

- **prof. dr hab. Grzegorz Bartosz** (Instytut Technologii Żywności i Żywnienia),
- **dr hab. Jan Bazan, prof. UR** (Instytut Informatyki),
- **dr hab. Łukasz Łuczaj, prof. UR** (Instytut Biologii i Biotechnologii)

Na liście najbardziej wpływowych pod względem cytawalności naukowców za rok 2020 znaleźli się natomiast:

- **prof. dr hab. Grzegorz Bartosz** (Instytut Technologii Żywności i Żywnienia),
- **prof. dr hab. Idalia Kasprzyk** (Instytut Biologii i Biotechnologii),
- **prof. dr hab. Andrzej Sybirny** (Instytut Biologii i Biotechnologii),
- **dr hab. Łukasz Łuczaj, prof. UR** (Instytut Biologii i Biotechnologii),
- **dr hab. Janusz Sokół, prof. UR** (Instytut Matematyki),
- **dr hab. Stanisława Kanas, prof. UR** (Instytut Matematyki),
- **dr Paweł Drygaś** (Instytut Informatyki).



## Uroczysta inauguracja roku akademickiego 2021/2022 w Szkole Doktorskiej Uniwersytetu Rzeszowskiego

Joanna Berdowska



7 października 2021 r. odbyła się uroczysta inauguracja roku akademickiego 2021/2022 w Szkole Doktorskiej w Uniwersytecie Rzeszowskim. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele władz uczelni oraz doktoranci wszystkich roczników.

Młodych adeptów nauki powitał Magnificencja Rektor prof. dr hab. Sylwester Czopek, który na wstępie wystąpienia pogratulował doktorantom dołączenia do grona młodych badaczy. Zaznaczył także, że najważniejszą wartością jest praca naukowa, poznawanie i dążenie do rozwiązania problemu naukowego, a dysertacja jest tylko efektem końcowym, kulminacją pierwszego

poważnego etapu przygody z nauką. W podobnym duchu swoje wystąpienie wygłosił dyrektor Szkoły Doktorskiej dr hab. Maciej Wnuk, prof. UR, który uznał, że uprawianie nauki i dążenie do osiągnięcia celu badawczego jest wartością uniwersalną, a zwieńczeniem tego jest dysertacja doktorska. Głos zabrał także przewodniczący Samorządu Doktorantów mgr Szymon Góźdz, zachęcając doktorantów do wspólnej, aktywnej pracy w samorządzie. Podczas uroczystości doktoranci złożyli uroczystą przysięgę, a następnie odebrali listy gratulacyjne.

Wykład inauguracyjny zatytułowany *Sztuka jako narzędzie badania rzeczy-*

*wistości* wygłosiła pani mgr Liliana Kalinowska – doktorantka III roku kształcenia w Szkole Doktorskiej, która realizuje doktorat pod kierunkiem pani dr hab. Jadwigi Sawickiej, prof. UR.

Na zakończenie inauguracji dyrektor Szkoły Doktorskiej uroczystie ogłosił, że rok akademicki 2021/2022 w Szkole Doktorskiej uważa za rozpoczęty.

W roku akademickim 2021/2022 kształcenie rozpoczyna 28 doktorantów w 16 dyscyplinach naukowych i 2 dyscyplinach artystycznych.

Wszystkim doktorantom życzymy sukcesów dydaktycznych i naukowych!

fot. M. Świąćicki



## Kolejny krok w drodze do budowy Szpitala UR

27 października 2021 r. w Gminnym Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie doszło do podpisania umowy pomiędzy Gminą Świlcza i Uniwersytetem Rzeszowskim w sprawie oficjalnego przekazania terenów pod budowę Szpitala Uniwersyteckiego.

Z ramienia gminy umowę sygnował pan Adam Dziedzic – wójt Gminy Świlcza. Uniwersytet Rzeszowski reprezentował prof. dr hab. Sylwester Czopek – rektor UR.

„W 2018 roku podpisaliśmy pierwszy list intencyjny, gdzie strony zobowiązały się do wzajemnej współpracy w dążeniu do tej inwestycji. W 2019 roku było kolejne porozumienie, które umacniało wspólne działania w tej materii i zakładało, że będzie ono realizowane w ramach wieloletniego programu rozwoju uczelni na lata 2019–2026. Dla mieszkańców będzie to dostęp do szeroko rozumianej opieki medycznej. To również ogromne szanse w obszarze rozwoju gospodarczego. Dla uczelni to poszukiwanie nowych technologii, nowoczesnych metod leczenia i diagnostyki” – mówił Adam Dziedzic, wójt Gminy Świlcza.

„To ważny krok nie tylko dla rozwoju Uniwersytetu, ale również istotny element rozwoju infrastruktury naszego regionu. Specyfika planowanego szpitala spowoduje, że stanie się on nie tylko ważnym ośrodkiem naukowym i dydaktycznym, ale będzie też ważnym ogniwem w łańcuchu oferowanych w naszym regionie usług z obszaru zdrowia. Jestem przekonany,

że już niebawem będziemy stawiać kolejne kroki prowadzące do osiągnięcia tego ważnego celu” – mówił prof. dr hab. Sylwester Czopek – rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Jak wynika z podpisanej 14 maja 2021 r. w Uniwersytecie Rzeszowskim deklaracji – budowa szpitala uniwersyteckiego jest jednym z priorytetów regionu zawartym w *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030* przyjętej we wrześniu 2020 r. Ponadto podjęta inicjatywa zakłada powstanie szpitala uniwersyteckiego na bazie istniejącego już szpitala wojewódzkiego z uwzględnieniem jego rozbudowy o nowoczesny kampus medyczny na terenie gminy Świlcza. Inicjatywa ta potrzebuje jednak odpowiedniego wsparcia i finansowania, dlatego stosowny projekt został zgłoszony przez województwo podkarpac-

kie do Krajowego Planu Odbudowy jako potencjalnego źródła środków na inwestycje.

Sygnatariusze Deklaracji w osobach: prof. Przemysław Czarnka – ministra edukacji i nauki, dra Adama Niedzielskiego – ministra zdrowia, dr Ewy Leniart – wojewody podkarpackiego, Władysława Ortyła – marszałka województwa podkarpackiego oraz prof. Sylwestra Czopka – rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego zobligowali się do podjęcia wspólnych działań mających na celu sprawne pozyskanie środków i wzajemnej pomocy w realizacji projektu.

Kompleks na terenie Gminy Świlcza będzie miał 35 ha powierzchni. Szacowany koszt całościowy inwestycji to około 920 mln zł.

fot. M. Świącicki



# Oficjalne otwarcie Uniwersyteckiego Centrum Lekkoatletycznego

4 listopada 2021 r. odbyło się uroczyste otwarcie Uniwersyteckiego Centrum Lekkoatletycznego. Cieszymy się, że wspólny wysiłek wielu ludzi doprowadził do realizacji tej fantastycznej inwestycji.

„To wielki dzień dla naszej uczelni, rzeszowskiego, a może nawet ogólnopolskiego sportu. Oddajemy do użytkowania halę sportową, która ma spełnić trzy zadania. Wielką wartością jest symetria sportu oraz badań i nauki. Trzecie słowo kluczowe to dydaktyka, na wysokim poziomie, podparta przykładami mistrzów sportu” - powiedział na wstępie JM prof. dr hab. Sylwester Czopek, rektor UR.

Dr hab. inż. Krzysztof Przednowek, prof. UR – dyrektor UCL podkreślił, że „jest to miejsce elitarne, spełniające najwyższe światowe standardy. Tu szlifowana będzie forma sportowa zawodników na różnym poziomie, od dzieci, młodzieży po wyczynowców walczących o najwyższe trofea. To również profesjonalny ośrodek badawczy wyposażony w aparaturę w większości przypadków stanowiącą złoty standard”.







Jeden z inicjatorów powstania UCL – prof. dr hab. Wojciech Czarny, dyrektor Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej, zwrócił uwagę na naukowy wymiar obiektu. Wymienił znajdujące się w Centrum profesjonalne laboratoria umożliwiające nie tylko prowadzenie badań w sporcie, ale również podnoszące efektywność treningów.

Zachwytu nie kryła również pani Minister Anna Krupka, która w swoim wystąpieniu powiedziała – „Cieszę się, że możemy otwierać infrastrukturę sportową, która wykorzysta polski lekkoatletyczny potencjał, sportowe talenty oraz że będziemy sprawniej i skuteczniej trenować. Mam nadzieję, że to Centrum sprawi, iż w Paryżu w lekkiej atletyce zdobędziemy jeszcze więcej medali niż w Tokio”.

W podobnym tonie wypowiadali się również przedstawiciele lokalnych władz rządowych i samorządowych.

Podczas uroczystości doszło również do podpisania listów intencyjnych pomiędzy Uniwersytetem Rzeszowskim a Polskim Związkiem Lekkiej Atletyki, Polskim Związkiem Łuczniczym, Polskim Związkiem Hokeja na Lodzie oraz Polską Unią Karate Tradycyjnego. Zgodnie z treścią listów strony zobowiązały się do realizacji wspólnych przedsięwzięć o charakterze sportowym, naukowym i kulturowym.

Dodatkową atrakcją przygotowaną przez organizatorów były pokazy sportowe, na które składały się: bieg przez płotki, sprint, bieg na 800 m oraz skok wzwyż. Całość pokazów zrealizowali młodzi, utalentowani, odnoszący sukcesy sportowcy związani z UR.

W uroczystości udział wzięło wielu przedstawicieli świata nauki, sportu i polityki, którzy wspierali projekt niemal od jego początków. Wśród zgromadzonych znaleźli się:

Anna Krupka – sekretarz stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki,

Krystyna Skowrońska – posłanka na Sejm Rzeczypospolitej,

dr Ewa Leniart – wojewoda podkarpacki,

Jacek Kitliński – dyrektor generalny Służby Więziennej,

Stanisław Kruczek – członek Zarządu Województwa Podkarpackiego,

Stanisław Fundakowski – podkarpacki wicekurator oświaty,

Krystyna Stachowska – zastępca prezydenta miasta Rzeszowa,

Jego Ekscelencja ks. bp Kazimierz Górny – Biskup Senior Diecezji Rzeszowskiej,

Jego Magnificencja prof. dr hab. inż. Piotr Koszelnik – Rektor Politechniki Rzeszowskiej,

Jego Magnificencja dr hab. Zbigniew Barabasz, prof. KPU – Rektor Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie,

Jego Magnificencja dr hab. Paweł Skrzydlewski, prof. PWSZ w Chełmie – Rektor Akademii Zamojskiej,

prof. dr hab. Paweł Grata – Prorektor ds. Kolegium Nauk Humanistycznych UR,

dr hab. Edyta Barnaś, prof. UR – Dziekan Kolegium Nauk Medycznych UR,

prof. dr hab. Adam Reich – dyrektor Instytutu Nauk Medycznych UR,

prof. dr hab. Aleksander Bobko,

prof. dr hab. Czesław Puchalski,

dr hab. Józef Cebulski, prof. UR,

Marzena Filipek – kwestor UR,

Barbara Oskroba – kanclerz UR,

Andrzej Dec – przewodniczący Rady Miasta Rzeszowa,

Krystyna Wróblewska – dyrektor Podkarpackiego Centrum Edukacji Nauczycieli,

Marcin Stopa – sekretarz miasta Rzeszowa,

Mieczysław Janowski, były senator i prezydent Miasta Rzeszowa,

Michał Jędrzejewski – architekt UCL,

Rafał Kaczmarczyk – kierownik budowy UCL z firmy BAUDziedzic,

Henryk Olszewski – prezes Polskiego Związku Lekkiej Atletyki,

Tomasz Majewski – wiceprezes ds. organizacyjnych i międzynarodowych Polskiego Związku Lekkiej Atletyki,

Krzysztof Kęcki – dyrektor sportowy PZLA (szef szkolenia),

Zbigniew Polakowski – wiceprezes ds. obiektów i inwestycji lekkoatletycznych Polskiego Związku Lekkiej Atletyki,

Mateusz Błachowicz – prezes Podkarpackiej Federacji Sportu,  
 Michał Tittinger – prezes Podkarpackiego Okręgowego Związku Lekkiej Atletyki,  
 Janusz Mazur – były prezes Podkarpackiego OZLA,  
 Stanisław Ziolo – wiceprezes ds. sportowych Podkarpackiego OZLA,  
 Krzysztof Sugier – wiceprezes ds. organizacyjnych Podkarpackiego OZLA,  
 Ryszard Kądziołka – przewodniczący Wojewódzkiego Kolegium Sędziów,  
 Paweł Janusz – prezes Polskiej Unii Karate Tradycyjnego,  
 Mirosław Minkina – prezes Polskiego Związku Hokeja na Lodzie,  
 Józef Baściuk – prezes Polskiego Związku Łuczniczego,  
 Stephane Antiga wraz ze swoim sztabem szkoleniowym Developres Rzeszów,  
 dr Rafał Wilk – żuźlowiec, trzykrotny mistrz paraolimpijski,  
 dr Marta Niewczas – sześciokrotna mistrzyni świata w karate tradycyjnym,  
 Łukasz Różański – aktualny zawodowy mistrz Polski w boksie wraz ze swoim trenerem Marianem Basiakiem,  
 dr Janusz Zieliński – prezes AZS Zarządu Środowiskowego AZS w Rzeszowie,  
 mgr Damian Liśkiewicz – prezes KU AZS WSiLZ w Rzeszowie,

dr Maciej Huzarski – prezes AZS Uniwersytetu Rzeszowskiego,  
 dr Miłosz Szczudło – dyrektor Studium Wychowania Fizycznego i Rekreacji UR,  
 Wojciech Wilk – dyrektor Zespołu Szkół Sportowych w Rzeszowie,  
 Ewelina Greszczuk-Sokół – dyrektor Szkoły Mistrzostwa Sportowego STAL Rzeszów.

Uniwersyteckie Centrum Lekkoatletyczne to inwestycja zrealizowana przez Uniwersytet Rzeszowski dzięki dofinansowaniu Ministerstwa Sportu i Turystyki (Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej) oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Całkowita wartość przedsięwzięcia wynosi 51 818 310,00 zł, w tym kwota dofinansowania to 48 325 200,00 zł.

Uniwersyteckie Centrum Lekkoatletyczne:

Hala lekkoatletyczna z pełnym wyposażeniem sprzętowym.

Laboratorium biomechaniki ruchu sportowca.

Laboratorium fizjologii i biochemii wysiłku fizycznego.

Gabinety masażu i odnowy biologicznej.

UCL tworzą:

– 200-metrowa bieżnia okrężna 6-torowa,

– 60-metrowa bieżnia prosta 8-torowa,

– rozbieg do skoku o tyłce,

– skocznia do skoku w dal i trójskoku,  
 – rzutnia do pchnięcia kulą,  
 – rzutnia do oszczepu,  
 – dwie mobilne skocznie do skoku wzwyż,  
 – 80-metrowa bieżnia rozgrzewkowa,  
 – widownię dla 300 osób.

Uniwersyteckie Centrum Lekkoatletyczne, wykorzystując potencjał naukowy Uniwersytetu Rzeszowskiego, tworzy nowe możliwości szkoleniowe w zakresie lekkoatletycznych dyscyplin sportowych, zapewni możliwość rozgrywania zawodów krajowych oraz międzynarodowych.

Centrum będzie wykorzystywane także do celów treningowych, integrując wszystkie lekkoatletyczne sekcje Podkarpacia i Regionu Karpackiego oraz będzie otwarte dla społeczności lokalnej.

Hala została zaprojektowana jako nowoczesny obiekt zapewniający odpowiedni standard użytkowania, zgodny z międzynarodowymi wytycznymi i normami, odznaczający się wysoką jakością architektury.

UCL nie jest ostatnim słowem. Planowany jest kolejny etap mający na celu poszerzenie profesjonalnej infrastruktury badawczo-sportowej Uniwersytetu Rzeszowskiego.

fot. M. Świąćicki



## HR Excellence In Research

Elżbieta Rokosz, Maciej Wnuk, Maciej Ulita 

Wdrażanie rozwiązań umożliwiających otrzymanie przez nasz Uniwersytet logo HR Excellence In Research weszło w kolejny etap. Prace postępują sprawnie, ale osiągnięcie celu wymagać będzie jeszcze nieco wysiłku. Poniżej znajduje się podsumowanie dotychczas zrealizowanych etapów, stan aktualny, jak również plan działań na najbliższą przyszłość.

Opierając się na szczegółowej analizie wewnętrznej zarówno regulacji prawnych, jak i praktyk stosowanych na UR oraz na analizie wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród pracowników naukowych i doktorantów UR, zidentyfikowano obszary, które wymagają udoskonalenia lub podjęcia działań naprawczych umożliwiających pełniejsze wdrożenie zasad *Europejskiej karty naukowca i kodeksu postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych na UR*.

Na tej podstawie została opracowana Strategia HR4R UR na lata 2021–2023, zawierająca plan działań, z określeniem ich rodzaju i zakresu oraz wskazaniem, które organy i jednostki Uczelni są odpowiedzialne za realizację tych działań w określonych ramach czasowych.

### Co już zrobiono

Do zaproponowanych działań, które zostały już wdrożone na UR, należą:

- wprowadzenie do *Regulaminu pracy* zapisu o obowiązku zapoznania się z kodeksem etyki nauczyciela akademickiego;
- uregulowanie obiegu dokumentów oraz spraw związanych ze zgłoszeniem przez pracowników naukowych projektów finansowanych ze środków zewnętrznych do Działu Nauki i Projektów UR;
- uregulowanie zasad gromadzenia dokumentacji dotyczącej projektów i usług badawczych w Dziale Nauki i Projektów;
- systematyczne aktualizowanie informacji na stronie internetowej UR, Kolegiach UR, a także w mediach o osiągnięciach pracowników naukowych;
- udostępnienie na stronie internetowej UR informacji na temat zagadnień identyfikacji oraz przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i korupcji oraz ich skutkom;
- utworzenie na uczelni stanowiska lidera grupy badawczej jako usankcjonowanie mentorskiej roli najlepszych pracowników naukowych na UR;
- wprowadzenie doradztwa zawodowego dla naukowców, także w zakresie awansu naukowego;
- uruchomienie online dyżurów doradztwa zawodowego;
- uruchomienie online dyżurów doradztwa z zakresu ochrony własności intelektualnej za pomocą platformy online;
- zaktualizowanie zasad obniżki pensum dydaktycznego uzależnionego od aktywności naukowej oraz realizacji projektów naukowych;
- upowszechnianie informacji o dostępnych szkoleniach i możliwościach pozyskiwania środków. Do częściowo wdrożonych zadań należą:
  - opracowanie wytycznych dla Kolegiów w sprawie przeprowadzania procesu zatrudniania na stanowiska nauczycieli akademickich w sposób zgodny z *Kodeksem postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych*;
  - dokonywanie regularnego przeglądu zaplecza techniczno-naukowego oraz sporządzanie raportu rocznego o jego stanie i możliwościach wzajemnej współpracy i udostępniania sprzętu;
  - przegląd dokumentów określających zasady udzielenia urlopowo oraz pracy zdalnej.

Realizacja ww. zadań przybliży nas do stanu pełnej gotowości na kontrolę ze strony KE. Nie zmienia to faktu, że konieczne jest wdrożenie kolejnych rozwiązań usprawniających funkcjonowanie Uniwersytetu.

### Co jeszcze jest do zrobienia

Działania naprawcze oraz doskonalące, które będą wdrażane w najbliższym czasie na UR:

- uruchomienie systemu rekrutacji w oparciu o e-narzędzia;
- przeprowadzenie cyklu szkoleń z zakresu zarządzania prawami autorskimi, prawami pokrewnymi i prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji;

- opracowanie regulaminu realizacji projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych oraz zasad wsparcia administracyjnego takich projektów;
- przegląd funkcjonujących na UR dokumentów oraz uzupełnienie ewentualnych stwierdzonych braków proceduralnych w szczególności w zakresie ochrony i odzyskiwania danych informatycznych;
- przygotowanie stron UR w języku angielskim;
- uruchomienie stron pracowniczych na serwerach UR;
- zwiększenie środków w budżecie UR na rzecz promocji nauki i osiągnięć naukowców;
- opracowanie nowego systemu oceny pracowników z uwzględnieniem:
  - aktywności publikacyjnej i patentowej,
  - zarządzania badaniami naukowymi,
  - nauczania/prowadzenia wykładów,
  - opieki naukowej i doradztwa,
  - współpracy krajowej lub międzynarodowej,
  - obowiązków administracyjnych,
  - działania w zakresie szerzenia świadomości naukowej w społeczeństwie oraz mobilności;
  - opracowanie polityki naukowej UR;
  - przegląd i modyfikacja regulaminu szkoły doktorskiej UR;
- modyfikacja zasad oceny okresowej prowadząca do stworzenia jasnych procedur awansowych wiążąca je pełniej z regulaminem awansowym;
- aktualizacja zarządzenia dotyczącego wynagradzania pracowników UR za działalność naukową;
- włączenie mierzalnych efektów mobilności do oceny okresowej pracowników;
- uaktualnienie Zarządzenia Rektora nr 5/2012 z dnia 30 stycznia 2012 r. w sprawie organizacji przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków w Uniwersyte-

cie Rzeszowskim uwzględniające powołanie zespołu ds. mediacji oraz rozwiązywania konfliktów;

- opracowanie szczegółowego systemu/zasad przydzielania kierownictwa zakładów, katedr lub pracowni ze względu na kwalifikacje zawodowe;
- opracowanie ankiety oceny opiekuna/promotora pracy doktorskiej oraz wdrożenie mechanizmów sprzężenia zwrotnego wynikającego z oceny opiekunów naukowych doktorantów.

#### **Zespół monitorujący wdrażanie zapisów Karty i Kodeksu**

Oczywiste jest, że skuteczne wdrożenie niezbędnych rozwiązań musi być efektem wspólnego wysiłku nas wszystkich. Równie oczywiste jest, że ktoś musi kierować pracami i brać odpowiedzialność za ich efekt.

W celu monitorowania wdrożenia zapisów *Karty i Kodeksu* oraz opisanych powyżej działań naprawczych oraz doskonalących powołany został

#### **Zespół ds. Monitorowania Wdrożenia Zasad Europejskiej Karty Naukowca i Kodeksu Postępowania przy Rekrutacji Pracowników Naukowych na Uniwersytecie Rzeszowskim.**

Celem nadrzędnym Zespołu ds. Monitorowania będzie zapewnianie jakości i skuteczności podejmowanych działań w zakresie Strategii HR4R. Zespół określi mierniki realizacji działań i systematycznie dokonywać będzie oceny efektów wdrażania zasad *Karty i Kodeksu* przez poszczególne zespoły i jednostki organizacyjne UR.

Zespół ds. Monitorowania pełni razem funkcję **Komitetu Sterującego**.

Zespół ds. Monitorowania będzie odpowiedzialny za akceptację wdrożonych rozwiązań jako ostatecznych lub będzie proponował dalsze zmiany.

- prof. dr hab. Idalia Kasprzyk – prorektor ds. Kolegium Nauk Przyrodniczych

#### **Członkowie:**

- Z Rady Uniwersytetu Rzeszowskiego:
- Jerzy Ginalski,
- Małgorzata Anna Kucharska,
- Marek Ruchała
- dr hab. Józef Jerzy Kierski, prof. UR,
- prof. dr hab. Jolanta Pasterska,
- prof. dr hab. n. med. Jacek Tabarkiewicz.

#### **Prorektorzy:**

- dr hab. Elżbieta Feret, prof. UR z Kolegium Nauk Społecznych,
- prof. dr hab. Paweł Grata z Kolegium Nauk Humanistycznych,
- prof. dr hab. n. med. Artur Mazur z Kolegium Nauk Medycznych.

#### **Przedstawiciele Kolegiów:**

- mgr inż. Aneta Radaczyńska z Kolegium Nauk Medycznych,
- mgr Justyna Czado z Kolegium Nauk Społecznych,
- mgr Greta Kaczmarczyk z Kolegium Nauk Humanistycznych,
- dr hab. Iwona Kania-Kłosok, prof. UR z Kolegium Nauk Przyrodniczych.

#### **Przedstawiciele administracji:**

- mgr Marzena Filipek – kvestor,
- mgr inż. Barbara Oskroba – kanclerz,
- mgr Danuta Dziadek – kierownik Działu Spraw Osobowych,
- mgr Joanna Chmiel – kierownik Działu Nauki i Projektów.

Obserwując dotychczasowy przebieg prac i zaangażowanie osób związanych z wdrażaniem HR4UR, wiara w sukces jest uzasadniona.



# Śpiewajmy polskie kołędy

Kazimierz Ożóg 

Boże Narodzenie, wielkie święta grudniowe, zwane w starej polszczyźnie **Godami** miały i mają nadal wspaniałą otoczkę zdarzeń, rytuałów, tekstów, zachowań grupowych towarzyszących wzniosłym, fundamentalnym dla chrześcijaństwa treściom religijnym i ceremoniom sprawowanym przez Kościół na pamiątkę wcielenia i narodzenia Jezusa. Na pierwszym miejscu trzeba tutaj wymienić wieczerzę wigilijną, potem Pasterkę, kolejno polskie kołędy i wesołe pastorałki, chodzenie po kołędzie z gwiazdą, z rajem, szopką, herody, draby, staropolskie jasełka. Wszystko to podkreślało rangę tych świąt, był to wielki hołd składany Bożej Dziecinie, był to polski obyczaj świąteczny eksponujący nie tylko treści religijne, ale podtrzymujący polskość, wspierający ducha narodowego. Działo się tak zwłaszcza w czasie zaborów, po roku 1795, kiedy Polska utraciła niepodległy byt, rozerwana przez trzech zaborców. Przez cały okres niewoli, zwłaszcza w najtrudniejszych okresach po przegranych powstaniach, Polacy znajdowali swoją Ojczyznę także w arcy polskich zwyczajach świąt Bożego Narodzenia, wśród tych zwyczajów pieśni bożonarodzeniowe zajmują ważne miejsce. Słynny obraz Jacka Malczewskiego *Wigilia na Sybe-*

*rii* pokazuje ogrom tęsknoty za świętami Bożego Narodzenia, spędzanymi wśród swojej rodziny w Polsce. Zesłańcom zostawało tylko słowo polskich kołęd.

Dwa genetycznie obce, przejęte z kultury łacińskiej terminy nazywają pieśni śpiewane w okresie Bożego Narodzenia. Najpierw **kołęda**, związana w kulturze łacińskiej z początkiem roku, oznacza pieśń na Boże Narodzenie zgodną z przekazem ewangelicznym, natomiast **pastorałka** to pieśń związana z tym okresem przedstawiająca wątek pasterski, gdyż pasterze byli pierwszymi osobami, które dowiedziały się o narodzeniu Jezusa.

Interesujące, że co najmniej od sześciu wieków pieśni na Boże Narodzenie – kościelne i świeckie stały się utworami literackimi ogólnie przyjętymi i ukochanymi przez ludzi różnych stanów. Każdy z nas ma bardzo osobiste, czułe, delikatne wspomnienia świąt Bożego Narodzenia wypełnionych bez reszty ciepłem rodzinnego domu, wieczerzą wigilijną i śpiewem kołęd. W wielu polskich domach w XIX w. znajdowały się kantyczki zawierające duży wybór kołęd i pastorałek. Były to niekiedy w wiejskich chatkach jedyne książki. Służyły one niejednokrotnie do nauki czytania tak pokrzywdzo-

nej przez stulecia warstwie chłopów polskich. W polskiej tradycji religijnej, ludowej i literackiej spośród polskich pieśni religijnych kołędy są najbardziej cenione i znane. Trwają one w narodzie od wielu wieków i ciągle są żywą tkanką obrzędowości tego pięknego okresu w kalendarzu liturgicznym. Nigdzie w świecie kołęda nie jest tak licznie rozwinięta jak w Polsce. Jest ona żywym świadectwem szczególnego umiłowania przez Polaków tego Dzieciątka, które zmieniło bieg historii całej ludzkości, skoro od Jego urodzin liczymy czas, nową erę.

Kołędy zrosły się nierozdzielnie z kulturą polską, stały się szybko jej organiczną częścią, niemalże wyznacznikiem polskości i liczącym się przekazem do ludu literatury polskiej. Wielcy poeci, pisarze, kompozytorzy wracają do tych przedziwnych pieśni w swoich utworach. Przytoczmy tutaj chociażby słynne scherzo h-moll Fryderyka Szopena z motywem kołędy kołysanki *Lulajże, Jezuniu* czy pokazanie nocy wigilijnej w *Dziadach* Adama Mickiewicza. Polska kołęda jest nie tylko świadectwem żywej wiary, że tam w Betlejem narodził się Jezus, jest także znakomitą plonem polskiej poezji narodowej, a zwłaszcza ludowej. Pieśń kołędowa była pierwszą



formą poezji polskiej, obejmującą wszystkie stany i stała się ulubioną pieśnią wszystkich Polaków. Było to możliwe dlatego, że polskie kolędy szybko przestały być utworami ściśle religijnymi. Zaczęły w nich pojawiać się motywy świeckie, polskie pierwiastki obyczajowe, żart i humor. Nastąpiła polonizacja tego fragmentu ewangelicznego przekazu historii zbawienia. Gdyby ktoś znał historię narodzenia Chrystusa tylko z kolęd, mógłby przypuszczać, że narodził się On właśnie w naszym kraju. Żyje w tych utworach polski lud ze swoimi obyczajami, ze swoim umiłowaniem Bożej Dzieciny, uczuciowością i światem wartości. Przecież pasterze, którzy, zgodnie z przekazem ewangelicznym, otrzymali radosną nowinę o narodzeniu Mesjasza i przybyli do stajenki, aby złożyć Mu pokłon, to polscy parobcy, pełni wiary, dobrzy ludzie, otwarci, życzliwi, dzielący się z małym Jezusem i Jego Matką tym wszystkim, co w swoim ubóstwie mieli koło siebie: jajkami, serem, kobiałką masła, miodem, mlekiem, jabłkami, gruszkami. Przedziwna noc narodzenia Jezusa, kiedy – według wszystkich tekstów kolęd – sprawy Boże łączą się rzeczywiście ze sprawami ludzkimi, ukazana jest w kolędach w polskim krajobrazie, z ludowym rozrzwiniem i swoistą prostotą. Dziecięciu jest zimno, bo wokół polski grudzień, a szopa licha, wiatr hula, a ciepło dają swojskie zwierzęta – wół i osioł.

Nie można sobie wyobrazić świąt Bożego Narodzenia w Polsce bez kolęd. Ich tajemnica i swoista cudowność – jak zaświadczały to liczne pamiętniki, przekazy, teksty literackie – wiąże się z domem rodzinnym, który w kulturze polskiej jest szczególnie ceniony i wysoko wartościowany. Polacy, zwłaszcza w wieku średnim i starszym, w czasie śpiewu tych niezwykłych pieśni oddają – owszem – cześć

Bogu, wypełniają polski utwierdzony od wieków rytuał, ale przede wszystkim wracają wspomnieniami do „dni szczęśliwych” spędzonych w rodzinnym domu. Tym większe wzruszenia niesie śpiew kolęd jeśli ktoś przebywa na obczyźnie. Teologicznie treści zawarte w ojczystych kolędach są bardzo spolszczone. Swoiste unarodowienie polskich pieśni bożonarodzeniowych miało dwa etapy, z których pierwszy nastąpił w wieku XVII. Zamiast palm, pojawiły się świerki, grotę zastąpiła szopa, a pasterze otrzymali polskie imiona. Dzieciątka składano płony z polskich pól i produkty żywnościowe z polskiej zagrody. Drugie unarodowienie kolędy miało miejsce w czasie zaborów, kiedy pieśni te stały się ważnym elementem patriotyzmu i były śpiewane także z tych względów, że w polskim słowie była Polska.

Kolęda wieku XVIII w czasach zagrożenia Ojczyzny to pieśń dostojna, wzniosła, mająca wiele cech narodowych. W polskim Oświeceniu powstawały kolędy łączące klasyczny kształt poetycki z współodczuwaniem, z tkliwością, z licznymi uczuciami wobec Dzieciątka i Jego Matki.

Najpiękniejszą, najśłynniejszą, najbardziej nośną polską kolędą jest bez wątpienia *Pieśń o Narodzeniu Pańskim* Franciszka Karpińskiego. Utwór ten stał się znakiem polskości. Wiele o nim napisano, tu tylko przypomnę, że tekst tej kolędy powstał przed rokiem 1790 i został przez poetę włączony do niepozornego zbioru *Pieśni nabożnych*, wydanych w roku 1792. Ten niewielki tomik stał się – jeśli chodzi o społeczny odbiór – najważniejszym dziełem polskiego Oświecenia. Kolęda Franciszka Karpińskiego upowszechniła się w całym narodzie i jako małe arcydzieło, perła poetycka znacząco odbiega od innych, bo zadziwia bogactwem myśli teologicznej i wirtuozerią formalną opartą na metaforycznych kontrastach, głębokich antytezach, które przekazały do narodu ważną myśl – o Bogu, niepojętym ludzkim umysłem, o Jego Wcieleniu i narodzeniu w Betlejem można mówić tylko językiem paradoksów. Pieśń ta przetrwała w niezmiennym kształcie już ponad 230 lat i ciągle ma miano najpiękniejszej polskiej kolędy. Jej ostatnia strofa jest wykorzystywana patriotycznie.

W większości przypadków nie znamy twórców kolęd. Utwory bożonarodzeniowe tworzyli anonimowi pielgrzymi do miejsc świętych, bakałarze, wędrowni żacy, kantorzy kościołni, duchowni. Wszyscy w jakiś sposób byli związani z kulturą pisma. Tworzyli je także wielcy pisarze i poeci, zaś kompozytorzy układali melodie. Autorem kolędy *Bóg się rodzi* jest wspomniany wyżej Franciszek Karpiński, Teofil Lenartowicz napisał wzruszający tekst *Mizerena, cicha stajenka licha*, autorem żywiłowej kolędy *Przybieżeli do Betlejem pasterze* jest Jan Żabczyk. Jezuita Piotr Skarga ułożył *W żłobie leży*.

Śpiewajmy polskie kolędy! Radosnych świąt Bożego Narodzenia i szczęśliwego Nowego Roku 2022!

## Ekologiczny off-road prosto z Rzeszowa

Radostaw Frańczak, Marcin Haba



**Absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego tworzą w Stolicy Innowacji projekt, który ma szansę połączyć off-road i ekologię. Jest to w pełni elektryczny pojazd z napędem 4 x 4 dostosowany do pokonywania trudnych warunków terenowych. Tym samym na rynku pojawi się nowa klasa pojazdu – off-raider.**

Będzie to jedna z pierwszych tego typu konstrukcji na świecie, mająca wypełnić lukę pomiędzy terenowymi pojazdami spalinowymi a dwukołowymi elektrycznymi hulajnogami do jazdy po bezdrożach. Twórcy chcą, aby ich rozwiązanie było w pełni ekologiczne, a off-raider mógł być użytkowany w terenach, w których nie można poruszać się pojazdami o napędzie spalinowym.

Produkt kierujemy przede wszystkim do osób aktywnych, lubiących wyprawy w teren oraz ceniących praktyczne rozwiązania. Z doświadczenia wiemy, że takich na Uniwersytecie Rzeszowskim było i jest sporo. Docenią go również miłośnicy ekologii czy wypożyczalnie pojazdów terenowych. Stawiamy przede wszystkim na komfort użytkowania i wysoką mobilność jazdy.

Pojazd ma być wyposażony w aktywne zawieszenie i amortyzującą drgania kierownicę, które zminimalizują wstrząsy podczas jazdy po nierównym terenie lub w czasie pokonywania różnego rodzaju przeszkód. Ponadto off-raider ma charakteryzować się dużą mocą silników, krótkim czasem ładowania baterii oraz pojemnością pozwalającą na przejechanie od 60 do 100 km w zależności od trybu jazdy. Moduł kierowniczy pozwoli bezpro-

blemowo złożyć off-raider i przewieźć go w samochodzie. Nie będzie to jednak konieczne, gdyż pomysłodawcy chcą, aby ich pojazd mógł poruszać się także po drogach publicznych i posiadał odpowiednie świadectwo homologacji na kraje Unii Europejskiej.

Obecnie off-raider jest na wstępnym etapie projektowym, a zespół projektowo-wykonawczy udoskonala jego funkcjonalności, wygląd oraz przewagi konkurencyjne. Prace konstrukcyjne mają ruszyć początkiem 2022 r. Betalyon nawiązał już współpracę z Gminą Ustrzyki Dolne obejmującą testy i wdrożenie pojazdu na terenie Bieszczad, przyczyniając się do ich elektryfikacji.

Na razie nie wiadomo, jaka będzie finalna cena off-raidera, ale jak zapewniają twórcy – ma być konkurencyjna względem obecnych rozwiązań, a projekt ma się stale rozwijać i kupiać na jak

najlepszym User Experience. Wszelkie podstępny w pracach można śledzić na: <https://www.facebook.com/betalyontechns>

<https://www.instagram.com/betalyontechns>

Pomysłodawcy projektu są absolwentami Wydziału Ekonomii (obecnie Instytut Ekonomii i Finansów w KNS).



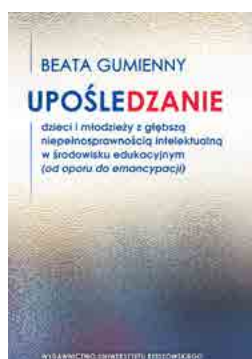
## Wydawnictwo UR poleca



**Beata Szluz**, *„Przez zamknięte okno ganku”. Opieka nad osobą z chorobą Alzheimera w biografjach opiekunów rodzinnych*

ISBN: 978-83-7996-477-2, 2021, 472 ss., format B5, oprawa twarda

Choroba Alzheimera otępia i okrada z pamięci tysiące osób. Często przez pryzmat choroby i osoby chorego nie dostrzegamy codziennego cierpienia jego rodziny podejmującej się trudnej roli opiekunów. Autorka w swojej monografii zwraca uwagę właśnie na nich – osoby, które stoją za chorym w jego codziennych zmaganiach z regresem osobowości. To one pomagają w codziennych czynnościach, świadczą pomoc pielęgnacyjną – osoby, które są często niezauważane przez społeczeństwo, bo czyż jest coś bardziej naturalnego niż opieka rodziny nad chorym. Oddając głos opiekunom rodzinnym, Autorka pozwala, aby sami opowiedzieli o swoich doświadczeniach i różnych aspektach swojego życia i opieki nad osobami z chorobą Alzheimera – o swojej codzienności z tą straszną chorobą, ale też o potrzebie kontaktu ze światem i trwaniu „poza chorobą”.



**Beata Gumienny**, *Upośledzanie dzieci i młodzieży z głębszą niepełnosprawnością intelektualną w środowisku edukacyjnym (od oporu do emancypacji)*

ISBN: 978-83-7996-926-5, 2021, 328 ss., format B5, broszurowa

Celem monografii jest ukazanie mechanizmów i determinantów oporu u uczniów z głębszą niepełnosprawnością intelektualną w środowisku edukacyjnym. Opór jako reakcja sprzeciwu rzadko bywa identyfikowany u dzieci i młodzieży z tą niepełnosprawnością. Wobec tej grupy mówi się raczej o agresji, zaburzeniach, a nawet psychopatii, słabo wnikając w podłoże tych reakcji wynikających z deficytu kompetencji komunikacyjnych. Autorka swoje badanie oparła na analizie sytuacji związanych z potrzebą przeniesienia dzieci i młodzieży dotkniętych głębszą niepełnosprawnością intelektualną z placówek ogólnodostępnych – integracyjnych, inkluzyjnych i specjalnych – do ośrodków rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawczych i ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych prowadzonych przez organizacje pozarządowe. Do swojego projektu badawczego zaprosiła rodziców dzieci z głębszą NI, którzy doświadczyli przykrych sytuacji zmiany placówki edukacyjnej. Decyzje te podyktowane były zachowaniem i przeżyciami dziecka świadczącymi o stawianym oporze wobec szkoły, która nie spełniła jego potrzeb i nie wspierała jego rozwoju zgodnie z jego możliwościami i potencjałem.



**Katarzyna Czeszejko-Sochacka**, *Wzięcie lub przetrzymywanie zakładnika w świetle polskiego prawa karnego*

ISBN: 978-83-7996-944-9, 2021, 250 ss., format B5, oprawa broszurowa

Książka szczegółowo przedstawia prawnokarne aspekty typu czynu zabronionego, jakim jest przestępstwo wzięcia zakładnika. Autorka w swoich rozważaniach wychodzi od historycznych rozwiązań prawa, w których czytelnik może odnaleźć źródło obecnego prawodawstwa. Następnie dokonuje analizy ustawowych znamion przestępstwa z artykułu 252 k.k. oraz porusza problematykę form stadialnych i zjawiskowych dotyczących przestępstwa wzięcia zakładnika. Szeroko zajmuje się też zagadnieniem zbiegu przepisu 252 k.k. z innymi przepisami kodeksu karnego, a także odnosi się do kwestii wymiaru kary oraz zasad niepodlegania karze bądź jej łagodzenia wobec sprawców wzięcia zakładnika.



## Konferencja naukowa „Nazwy własne w przestrzeni wielokulturowej”

Agnieszka Myszka 

W dniach 14–16 października 2021 r. na Uniwersytecie Rzeszowskim odbyła się **XXII Międzynarodowa i Ogólnopolska Konferencja Onomastyczna**, poświęcona nazwom własnym. W trudnym czasie pandemii przybrała ona charakter hybrydowy. Głównym organizatorem konferencji był Zakład Onomastyki Instytutu Polonistyki i Dziennikarstwa Uniwersytetu Rzeszowskiego, a współorganizatorem Komisja Onomastyczna Komitetu Językoznawstwa PAN. Wsparcia organizacyjnego udzieliło też Polskie Towarzystwo Onomastyczne.

W auli uniwersytetu gości powitali: **prof. dr hab. Sylwester Czopek**, rektor UR, **prof. dr hab. Paweł Grata**, prorektor ds. Kolegium Nauk Humanistycznych, **prof. dr hab. Janusz Pasterski**, dyrektor Instytutu Polonistyki i Dziennikarstwa UR, **prof. dr hab. Artur Rejter**, przewodniczący Komisji Onomastycznej Komitetu Językoznawstwa Polskiej Akademii Nauk, **dr hab. Artur Gałkowski**, **prof. UŁ**, członek Zarządu ICOS – International Council of Onomastic Sciences. W imieniu patronów honorowych życzenia od marszałka województwa podkarpackiego przekazał **Waldemar Szumny**. Listy okolicznościowe przesłali też **dr Ewa Leniart** – wojewoda podkarpacki oraz **Konrad Fijołek** – prezydent Rzeszowa.



Cykliczna Międzynarodowa i Ogólnopolska Konferencja Onomastyczna jest platformą wymiany doświadczeń onomastów z Polski i zagranicy (ze Słowacji, Słowenii, z Czech, Niemiec, Rosji, Ukrainy, Białorusi, Bułgarii, Włoch, Litwy, Macedonii, Chorwacji, Serbii, Węgier). Kolejne spotkania wpisują się w nurt najbardziej aktualnych zagadnień językowych dotyczących zarówno aspektów teoretycznych, jak i badań materiałowych. Tematem tegorocznej konferencji stały się **„Nazwy własne w przestrzeni wielokulturowej”**. Organizatorzy zaprosili badaczy nazw własnych do refleksji nad wielokulturowością w analizach różnych kategorii propriów, zarówno w ujęciu metodologicznym, jak i pragmatycznym. Dyskutowano zatem o metodach w onomastycznych badaniach interkulturowych, o nazwach na pograniczach kulturowych, etnicznych, językowych, religijnych, geograficznych itp., o pokoleniowym zróżnicowaniu nazewnictwa (modach nazewniczych), o procesach onimizacyjnych i transoni-



**XXII Międzynarodowa i Ogólnopolska  
Konferencja Onomastyczna**

mizacyjnych na pograniczach, o wtórnych użyciach nazw własnych.

W sumie w konferencji wzięło udział 104 prelegentów z 20 krajów (m.in. ze Słowacji, Czech, Ukrainy, Rosji, Białorusi, Włoch, Chin, Niemiec, Macedonii), którzy wygłosili 92 referaty. Część osób uczestniczyła w sesji stacjonarnej, część online za pośrednictwem platformy ZOOM. Sesja plenarna była ponadto transmitowana na platformie YouTube. Referatom towarzyszyły ożywione dyskusje zarówno w trakcie sesji, jak i w kulisach.

Ważnym elementem konferencji były wydarzenia integracyjne i kulturalne. W pierwszym dniu goście wzięli udział w koncercie jazzowym przygotowanym specjalnie na tę okazję przez studentów z Instytutu Muzyki pod opieką **prof. dra hab. Grzegorza Oliwy**, po czym z okien autobusu mogli oglądać Rzeszów nocą. Drugiego dnia **Miozanie** (taką nazwę ukłuli dla siebie uczestnicy konferencji) zwiedzali rzeszowski Rynek i okolice. Duży entuzjazm wzbudziła wizyta w Muzeum Dobranocek, w którym międzynarodowy zespół referentów mógł przez chwilę powrócić do czasów dzieciń-



stwa, wspominając dobranocki polskie, ale także czechosłowackie, radzieckie i inne.

Kolejne konferencje cyklu zawsze stają się płaszczyzną wymiany doświadczeń i prezentowania wiedzy teoretycznej pomiędzy różnymi krajami, służą ponadto do pogłębiania podstaw metodologicznych nauki o nazwach własnych, w tym do eksponowania interdyscyplinarności onomastyki,

a także do rozpowszechniania wśród naukowców z całej Europy wyników badań prowadzonych w Polsce. Działania i projekty podjęte w czasie konferencji zawsze są kontynuowane w kolejnych latach, a ich wyniki prezentowane na kolejnych konferencjach z cyklu.

Następne MiOKO już za dwa lata, tym razem na Uniwersytecie Opolskim.



## 8<sup>th</sup> International Conference “Human – Nutrition – Environment”

Maciej Kluz



Uniwersytet Rzeszowski był organizatorem międzynarodowej konferencji naukowej 8th International Conference „Human – Nutrition – Environment”, która odbyła się w dniach 13–14 października 2021 br. Konferencja organizowana była w ramach programu *Regionalna inicjatywa doskonałości*. Patronat nad konferencją objęli: JM Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dr hab. Sylwester Czopek, prezes Polskiego Towarzystwa Technologów Żywności prof. dr hab. inż. Agnieszka Kita oraz marszałek województwa podkarpackiego Władysław Ortyl. Podczas konferencji prezentowane były wyniki badań z obszaru nauk rolniczych, technologii żywności i żywienia, biologii czy ochrony środowiska. W konferencji brali udział uczestnicy z wielu krajów Europy, tj. Belgii, Szwecji, Włoch, Chorwacji, Ukrainy, Słowacji, Rumunii, Sudanu, Serbii, a także z wielu renomowanych polskich ośrodków. W skład komitetu naukowego konferencji weszli znakomici naukowcy z ww. krajów, którzy również prezentowali wykłady plenarne. W konferencji wzięło udział 221 osób. Szczególne emocje wzbudziła sesja posterowa, która odbyła się w tradycyjnej formie, podczas niej jury nagrodiło najlepsze prace młodych naukowców. Konferencję otworzyła pani prorektor ds. KNP prof. dr hab. Idalia Kasprzyk, następnie głos zabrali dyrektorzy – dr hab. Ireneusz Kapusta, prof. UR i dr hab. Jadwiga Stanek-Tarkowska, prof. UR. Założenia i przebieg realizacji projektu RID, dzięki któremu mogła odbyć się konferencja, przedstawił kierownik prof. dr hab. inż. Czesław Puchalski. Konferencja była świetną okazją do zaprezentowania badań naukowych, spotkań oraz nawiązania nowych i podtrzymania starych międzynarodowych kontaktów naukowych. Niekwestionowanym sukcesem konferencji okazała się duża liczba młodych uczestników studentów i doktorantów, którzy dzięki wsparciu projektu RID mogli bezpłatnie uczestniczyć w konferencji. Daje to nadzieję na rozwój polskiej nauki na wysokim międzynarodowym poziomie. Dziękuję wszystkim, którzy zaangażowali się w organizację konferencji, całemu

komitetowi, a szczególnie mgr Wiesławie Janusz, mgr. inż. Karolowi Pietrzykowi, mgr Katarzynie Szupernak-Wierzińskiej oraz studentom z SKN TŻ „FERMENT”.





## O Kaukazie w Rzeszowie

*Patel Korzeniewski*



Kaukaz dla przeciętnego Polaka wydaje się regionem odległym i egzotycznym. Jest to jednak nieco mylący pogląd. Od wieków z polską historią związane były losy narodów kaukaskich, szczególnie Ormian, ale także Gruzinów czy w nieco mniejszym stopniu Azerów. Szczególnie mocno wzajemne relacje rezonowały na południowo-wschodnich ziemiach dawnej Rzeczypospolitej. Stąd nie może dziwić, że właśnie rzeszowski ośrodek akademicki, nawiązując do tych tradycji, od lat rozwija współpracę naukową z krajami Kaukazu.

W tym roku, w dniach 21–22 października, odbyła się w Rzeszowie już X Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Rzeszów-Kaukaz 2021”, poświęcona szeroko zakrojonym kwestiom związanym z historią Kaukazu, obecną skomplikowaną sytuacją międzynarodową oraz perspektywami rozwoju tego regionu. Konferencja organizowana jest przez Instytut Historii Uniwersytetu Rzeszowskiego wraz z Uniwersytetem Adama Mickiewicza w Poznaniu. Spotkanie mające przede wszystkim wymiar naukowy stało się okazją do uhonorowania osób zasłużonych dla rozwoju współpracy między polskimi a ormiańskimi, gruzińskimi oraz azerskimi ośrodkami naukowymi. Przed rozpoczęciem obrad odbyła się uroczystość, na której Medal Uniwersytetu Rzeszowskiego otrzymali:

– Pan Profesor Hasan Hasanow, Amba-



sador Republiki Azerbejdżanu w Polsce w latach 2010–2021;

– Pan dr Edgar Ghazaryan, Ambasador Republiki Armenii w Polsce w latach 2014–2018;

– Pan Ilia Darchiashvili, Ambasador Republiki Gruzjińskiej w Polsce w latach 2017–2021;

– Pan Profesor Mariusz Maszkiewicz, Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w Gruzji w latach 2016–2021;

– Pan dr Jerzy Marek Nowakowski, Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w Armenii w latach 2014–2017;

– Pan Marek Całka, Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w Azerbejdżanu w latach 2015–2019;

– Pani Profesor Maria Filina, przewodnicząca Związku Kulturalno-Oświatowego Polaków w Gruzji „Polonia”,

Tbiliski Uniwersytet Państwowy im. Iwane Dżawachiszwilego;

– Pan Profesor Krzysztof Pietkiewicz, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Dwudniowe obrady podzielono na 11 paneli tematycznych dotyczących relacji poszczególnych krajów Kaukazu z Polską, ich historii, kulturze i religii czy aktualnej sytuacji geopolitycznej w regionie. Konferencję prowadził pan Dariusz Popek, redaktor naczelny czasopisma „Kaukaz”: Przeszłość – Terazniejszość – Przyszłość.

Wystąpienia uczestników konferencji wywoływały niejednokrotnie żywą dyskusję, szczególnie te, które dotyczyły wydarzeń z ostatnich miesięcy i konfliktu zbrojnego między Azerbejdżanem a Armenią o Górski Karabach.



Należy podkreślić, że napięte relacje między oboma krajami powodują, że rzeszowska konferencja jest jedną z niewielu okazji, by badacze z obu krajów, „na neutralnym” gruncie, mogli wzajemnie dyskutować. Jest to niewątpliwie istotny wkład naszego Uniwersytetu w proces budowania mostów porozumienia między obecnie skonfliktowanymi stronami.

W ramach konferencji odbyły się także dwie debaty. Pierwsza poświęcona relacjom Polsko-Azerbejdzańskim, druga dotycząca przyszłości Kaukazu i perspektyw młodego pokolenia wchodzącego obecnie w dorosłe życie w regionie. Szczególnie ta druga kwestia jest niezwykle ciekawa i istotna dla przyszłości regionu. Młodzi ludzie, urodzeni po upadku Związku Radzieckiego, wychowani już w innych realiach, mający odmienne oczekiwania od swoich rodziców, prezentują nową optykę na stare, odziedziczone problemy. Od tego, jakie rozwiązania zaproponują swoim krajom, zależeć będzie w dużej mierze przyszłość regionu.

Konferencja stanowiła także okazję do pogłębienia istniejącej współpracy oraz nawiązania nowych porozumień. Jednym z wymiernych efektów spotkania stanowiło podpisanie umowy o współpracy pomiędzy Instytutem Historii UR a Instytutem Studiów Wschodnich Państwowej Akade-

mii Nauk Armenii. Przewiduje ona m.in. powołanie wspólnych zespołów badawczych, przygotowanie projektów oraz konferencji naukowych oraz wymianę pracowników w ramach staży naukowych.

Goszcząca na konferencji pani Nargiz Qurbanova, Ambasador Republiki Azerbejdżanu w Polsce, spotkała się z panią wiceprezydent Rzeszowa Krystyną Stachowską. Obie panie rozmawiały na temat współpracy kulturalnej między Ambasadą a Rzeszowem, szczególnie kooperacją w organizacji wydarzeń promujących kulturę i historię Azerbejdżanu.

Dwudniowe obrady to nie tylko kwestie naukowe, ale także sportowe. W ramach konferencji zorganizowano także międzynarodowy turniej szachowy, w którym udział wzięli reprezentacji Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz przedstawiciele Kaukazu. Wśród reprezentantów Kaukazu pierwsze miejsce zajął pan profesor Seifulla Rashydov, dyrektor Kijowskiego Centrum Komunikacji Międzynarodowej. Zgodnie z przyjętą zasadą w przyszłym roku konferencja zostanie zorganizowana w Poznaniu, zaś do Rzeszowa problematyka Kaukazu, jego historii, teraźniejszości i przyszłości wróci w 2023 r.

fot. M. Świącicki



# Mistrzowie dydaktyki

## Masters of Didactics

### (czyli kilka słów o ciekawym projekcie...)

Marta Dick-Bursztyn 

Wielu z szanownych czytelników z pewnością doskonale zna stwierdzenie, a zarazem przesłanie zawarte w myśli, przez wielu autorów przypisywanej Benjaminowi Franklinowi, a innych Konfucjuszowi, „**Powiedz mi, a zapomnę, pokaż mi, a zapamiętam, pozwól mi zrobić, a zrozumiem**”. (ang. „**Tell me and I will forget, teach me and I may remember, involve me and I will learn**”). To właśnie przesłanie nieustannie brzmiało w mojej głowie podczas kursu „Mistrzowie dydaktyki”, w którym miałam ogromną przyjemność, a jednocześnie niemałe szczęście (na wyjazd zakwalifikowałam się z pierwszego miejsca listy rezerwowej na dwa dni przed wylotem) wziąć udział w dniach 14–27 listopada 2021. Zajęcia odbywały się w Goodenough College w Londynie, który faktycznie był „good enough” dla naszych potrzeb, a żartobliwie i nieco nieskromnie dodam, że uczestnicy również okazali się bardzo „good enough” dla celów jakie przyświecały temu kursowi. Szkolenie zostało zaprojektowane i przeprowadzone przez pracowników akademickich University College London, a w szczególności i między innymi przez Dr. Clare Benthall, Dr. Harriet Harper i Dr. Gwyneth Hughes. Uniwersytet plasuje się na zacytowanym 17 miejscu na liście szanghajskiej, a – aby być bardziej precyzyjną –

w dziedzinie edukacji zajmuje miejsce 26. Dumnie więc szczeni się dbałością o rozwijanie i utrzymywanie wysokiej doskonałości kształcenia (excellence in teaching). Projekt uruchomiony przez Ministerstwo Edukacji i Nauki, współfinansowany z programu operacyjnego „Wiedza – Edukacja – Rozwój”, wspiera innowacyjność i doskonalenie procesów dydaktycznych, doskonalenie nauczania (rozwój pedagogiczny) oraz lepsze rozpoznawanie i promocję tutoring. Proponowane rozwiązania pokazują znaczenie międzynarodowych doświadczeń w rozwijaniu i doskonaleniu uczenia się i nauczania, z możliwościami mobilności dla pracowników, w celu ulepszenia swojej oferty edukacyjnej, biorąc pod uwagę międzynarodowe trendy w uczeniu się i nauczaniu, takie jak aktywne i skoncentrowane na studencie uczenie się oraz pełne wdrożenie reform bolońskich w ramach Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego.

A w praktyce? Grupa trzydziestu wykładowców z różnych ośrodków akademickich z całej Polski uczestniczy w zajęciach praktycznych i wykładowych, mających na celu podnoszenie ich kompetencji w zakresie stosowania nowoczesnych i innowacyjnych metod nauczania, takich jak, między innymi, wykorzystanie tutoring



w edukacji. Praca grupowa, dużo dyskusji, różnych form prezentacji, interaktywnych ćwiczeń (np. odgrywanie ról), zadań, angażujących nie tylko umysł, ale również, uwaga, ciało! Dzięki temu treści, refleksje i wnioski uczących się zostają zapamiętane skuteczniej i w sposób bardziej trwały. Czy nie tego właśnie, między innymi, staramy się nieustannie dokonać ucząc naszych studentów? Jedno z takich kreatywnych zadań, spektakularnie (pozwolę sobie na tę absolutnie subiektywną ocenę) zrealizowane przez moje koleżanki i kolegów, rozpoczęło się w British Museum, a swój



finał miało w formie grupowego micro-teaching w sali ćwiczeniowej w Goodenough College. Ogromna różnorodność w doborze struktury prezentacji treści, środków dydaktycznych i podejść przekazywania wiedzy (od dedukcyjnego do indukcyjnego oraz tzw. hands-on teaching), jak również w sposobie wykorzystania przestrzeni pracowni. Wszystko w ramach określonego i monitorowanego sumiennie czasu (umiejętność podstawowa w pracy nauczyciela akademickiego, ale, niektórzy się pewnie zgodzą, w tym obszarze trochę dodatkowych wprawek nigdy nie zaszkodzi). Po większości zadań następowała sesja z informacją zwrotną, zarówno od wykonujących zadanie, jak i od obserwatorów. Zresztą pojęcia „feedback” i „reflective practice”, jak również różne formy „assessment”, „motivation” i „tutoring” odmieniane były przez wszystkie możliwe przypadki, pomimo tego, że w gramatyce języka angielskiego nie mają one tak prominentnej roli jak w języku polskim :)

Byliśmy gotowi otrzymać wiele komplementów, na które znowu powiem nieskromnie sumiennie zapracowaliśmy, ale także z należytą godnością przyjąć konstruktywną krytykę - podstawę rozwoju każdego świadomego nauczyciela.

Ogólnie mogłabym tą relacją zapełnić jeszcze kilka stron tego wydania, bo kto mnie zna, doświadczył (pewnie nieraz boleśnie!), że lubię opowiadać, dokładnie wytłumaczyć, ale wiem też, że mało to dużo, a już zrobiło się dużo, więc jedynie dodam, prawie kończąc – dla mnie jako anglistki ogromne znaczenie miał fakt, że to co jest podstawowym narzędziem mojej pracy i jest również częścią oferty edukacyjnej, jaką proponuję moim studentom, czyli język angielski, było wszechobecne przez dwa tygodnie mojego pobytu w Londynie. To ogromna wartość dodana tego wyjazdu studyjnego, obok możliwości cennej wymiany doświadczeń i praktyk, która miała



miejsce w trakcie naszych wspólnych, życzliwych i otwartych rozmów w trybie nieformalnym, czyli pozalekcyjnym. Konkludując (obiecałam i słowa dotrzymuję!), należy docenić fakt i życzliwość losu dla naszej londyńskiej grupy, że w tak niepewnym czasie, tuż przed nasileniem się zagrożenia epidemicznego, udało nam się odbyć to szkolenie w wersji stacjonarnej, a nie on-line, i to właśnie dzięki tej formie poczuliliśmy znowu ducha pracy zespołowej, zbudowaliśmy relacje, osiągnęliśmy efekt synergii – dużo nauczyliśmy się. Wszyst-

kim, dzięki którym ten kurs mogłam odbyć – zarówno Pani Koordynator projektu, Dyrekcji i Współpracownikom w Instytucie Neofilologii, jak również członkom mojej Rodziny (proszę uwierzyć – moja nieobecność była dla nich nie lada przedsięwzięciem) BAR-DZO serdecznie dziękuję, a tym, którzy odczuwają potrzebę odświeżenia swojej praktyki dydaktycznej, poszukują inspiracji do poszerzenia swojej oferty edukacyjnej, tę formułę szkolenia bardzo polecam.

## II Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Jesień Immunologiczna”

Mateusz Iwański



W dniach 18–20 listopada 2021 r. na Uniwersytecie Rzeszowskim odbyła się II Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Jesień Immunologiczna”, w której wzięło udział ponad 50 osób reprezentujących różne jednostki naukowe z całego kraju. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Studenckie Koło Immunologii działające przy Zakładzie Immunologii Człowieka, przy Instytucie Nauk Medycznych, Kolegium Nauk Medycznych UR oraz Międzynarodowe Stowarzyszenie Studentów Medycyny IFMSA-Poland Oddział Rzeszów.

W gronie prelegentów znalazło się wielu wybitnych specjalistów z dziedziny immunologii i nauk pokrewnych, m.in. reumatologii, endokrynologii czy onkologii. Ze względu na sytuację epidemiologiczną związaną z pandemią COVID-19 część wykładowa konferencji odbyła się w formie online, natomiast warsztaty praktyczne były przeprowadzone stacjonarnie.

Wykłady inauguracyjne podczas pierwszego dnia Konferencji wygłosili zaproszeni Goście Honorowi: **prof. Paul V Lehmann** (Cellular Technology Limited – CTL, Case Western Reserve University, Cleveland, Ohio, USA), **prof. Fuyong Jiao** (Shaanxi Provincial People's Hospital of Xi'an 3rd affiliated Hospital of Jiaotong University, Xi'an, Chiny) oraz **dr**

**hab. n. med. Agnieszka Bojarska-Junak, prof. UM** (Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Polska). Wykłady wygłosili również specjaliści z UR: **prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Jacek Tabarkiewicz** – opiekun Studenckiego Koła Immunologii i **dr n. med. Małgorzata Szczepanek** (II Klinika Pediatrii, Endokrynologii i Diabetologii Dziecięcej KSW nr 2 w Rzeszowie). Po panelu eksperckim miała miejsce studencka sesja wystąpień ustnych oraz sesja posterowa, w których uczestnicy przedstawili wyniki swoich badań, a także prace przeglądowe z zakresu immunologii człowieka. Komitet Naukowy przyznał nagrody oraz wyróżnienia dla najlepszych prac studenckich, które zostały uroczysto wręczone w Okręgowej Izbie Lekarskiej w Rzeszowie.

W ramach drugiego dnia Konferencji referaty wprowadzające wygłosili: **dr hab. n. med. Radosław Chaber, prof. UR** – kierownik Kliniki Onkohematologii Dziecięcej KSW nr 2 w Rzeszowie i **prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Jacek Tabarkiewicz** – kierownik Zakładu Immunologii Człowieka. Wykłady naszych prelegentów stanowiły teoretyczny wstęp do zorganizowanych warsztatów z biobankowania, czyli utrwalania materiału biologicznego do przyszłych badań. Uczestnicy konferencji mieli możliwość pracy



w Laboratorium Badań Translacyjnych w Medycynie PMCBi pod opieką mgr Izabeli Woś oraz mogli zapoznać się z oprogramowaniem firmy SoftSystem Sp. z o.o., które obsługuje biobanki.

Na trzeci dzień Konferencji zostały zaplanowane warsztaty kliniczne, gdzie uczestnicy poznawali metody diagnostyki ultrasonograficznej, szczególnie

układu limfatycznego, dokrewnego, ale również mieli okazję do przeciwnienia protokołów m.in. eFAST, BLUE, FEEL. Warsztaty USG w Centrum Symulacji Medycznej UR rozpoczęły się od wykładu lek. Agnieszki Domin, która omówiła zagadnienia związane z chorobami tarczycy. Dalszą część praktyczną poprowadziła „Fundacja Mocni na Starcie”.

II Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Jesień Immunologiczna” zgromadziła studentów wielu ośrodków akademickich z całej Polski. Dzięki wykładom eksperckim oraz bardzo wysokiemu poziomowi przedstawionych prac studenckich konferencja umożliwiła wymianę wiedzy i doświadczeń, była okazją do rzeczowej dyskusji oraz pozwoliła na zdobycie umiejętności praktycznych podczas prac laboratoryjnych i warsztatów USG. Uczestnicy mieli możliwość na poznanie zagadnień z zakresu immunologii podstawowej, badań translacyjnych oraz medycyny klinicznej.

Wydarzenie zostało zorganizowane dzięki wsparciu wielu osób i firm. Wszystkim należą się słowa podziękowania za zaangażowanie, pomoc i merytoryczne wsparcie.



**Patronat Honorowy:**

Marszałek Województwa Podkarpackiego Władysław Ortyl,  
Prezydent Miasta Rzeszowa Konrad Fijołek,  
Prezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Rzeszowie dr n. med. Wojciech Domka,  
Jego Magnificencja Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dr hab. Sylwester Czopek,  
Prorektor ds. Kolegium Nauk Medycznych UR prof. dr hab. n. med. Artur

Mazur,

Dziekan Kolegium Nauk Medycznych UR dr hab. n. o zdr. Edyta Barnaś, prof. UR.

**Patronat Medialny:**

Medtube  
Medycyna praktyczna  
Gazeta Lekarska  
Telewizja Polska S.A. Oddział w Rzeszowie  
Polskie Radio Rzeszów  
Radio Feniks.FM  
Ann – Twój Asystent Zdrowia  
Międzynarodowe Stowarzyszenie Studentów Medycyny IFMSA-Poland

**Partnerzy i sponsorzy:**

SoftSystem Sp. z o.o.  
Centrum Medyczne Medyk  
Elsevier  
Medpharm Polska  
Medycyna praktyczna  
Fundacja Mocni na Starcie  
Centrum Symulacji Medycznej Uniwersytetu Rzeszowskiego



# Darkness in Paradise: American Declarations, Disillusions, and Disasters

## Konferencja Polskiego Towarzystwa Studiów Amerykanistycznych w Katedrze Anglistyki Uniwersytetu Rzeszowskiego

Elżbieta Rokosz



W dniach 9 i 10 grudnia br. Katedra Anglistyki Instytutu Neofilologii UR zorganizowała 32. konferencję Polskiego Towarzystwa Studiów Amerykanistycznych pt. „Darkness in Paradise: American Declarations, Disillusions, and Disasters”. W pierwotnych planach wydarzenie to miało odbyć się na terenie Uniwersytetu Rzeszowskiego, jednak ze względu na pogarszającą się sytuację epidemiczną organizatorzy podjęli decyzję o zmianę formy na zdalną, z wykorzystaniem platformy ZOOM.

Do organizacji konferencji przyłączyła się Polsko-Amerykańska Komisja Fulbrighta w związku z obchodami 75-lecia programu stypendialnego. Z inicjatywy Fulbright Poland w czwartkowy poranek odbyły się warsztaty dla doktorantów pt. „Personal Statement and Research Statement when Applying for US Grants and to American Universities” prowadzone przez stypendystkę Fulbrighta, Emily Kosmaczewski, **w których wzięło udział osiemnastu** studentów studiów doktoranckich z całej Polski.

Konferencję otworzyła dr hab. Elżbieta Rokosz, prof. UR (Prorektor ds. Studenckich i Kształcenia, pracownik Katedry Anglistyki, a od tego roku członek Zarządu PTSA) w imieniu organizatorów oraz władz uczelni. W otwarciu konferencji uczestniczyły m.in. pani Attaché ds. Kulturalnych w Ambasadzie USA w Warszawie, Jeanne Briganti, pani Justyna Janiszewska, Dyrektor Wykonawczy Fulbright Poland, oraz pani Maja Brzostek z Sekcji Public Affairs Konsulatu USA w Krakowie.

Ogólnym tematem konferencji była pogłębiająca się przepaść między ideałami, na których wydawały się być zbudowane Stany Zjednoczone, a rzeczywistością i odzwierciedlenie tej przepaści **w różnych tekstach kultury**. Refleksji poddana została obecna sytuacja polityczna i ekonomiczna Stanów Zjednoczonych, ale nie zabrakło także odniesienia do historii. O wygłoszenie wykładu otwierającego obrady został poproszony prof. Robert Westerfelhaus z College of Charleston, South Carolina, który w bieżącym roku akademickim prowadzi zajęcia na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej

w Lublinie w ramach stypendium Fulbrighta. Jego prezentacja pt. „Rupture, Rage, Resignation, and Regret: Post-Apocalyptic Narratives in American Popular Culture” dotyczyła tego, w jaki sposób postapokaliptyczne wizje przedstawione w wybranych książkach, filmach, programach telewizyjnych i grach video odzwierciedlają problemy, z którymi boryka się współczesne społeczeństwo amerykańskie. Druga stypendystka Fulbrighta, która wzięła udział w konferencji, to Cecilia Woloch, poetka i pisarka, w bieżącym roku akademickim realizująca swoje badania i prowadząca zajęcia w Katedrze Anglistyki Instytutu Neofilologii UR. Prezentacja jej wierszy z tomu *Reign of Embers*, zamknęła drugi dzień konferencji. Zaprezentowane wiersze to zapis odczuć poetki w reakcji na szereg dramatycznych wydarzeń na świecie, poczynając od ataku terrorystycznego w Paryżu w 2015r., a kończąc na brutalnych działaniach amerykańskiej policji w stosunku do Afroamerykanów. Trzecim prelegentem poproszonym o wygłoszenia wykładu plenarnego był Pastor Simon



Perry z Robinson College, University of Cambridge, współpracujący od dłuższego czasu z Katedrą Anglistyki UR, który wygłosił wykład pt. „The Land of the Free: Debt Cancellation, Sabbath and Sin”. Program konferencji obejmował w sumie 53 referaty, a dzięki formie zdalnej dołączyli do nas także prelegenci z Indii, Stanów Zjednoczonych, Ukrainy i Finlandii, których przyjazd do Rzeszowa byłby obecnie bardzo utrudniony. To wirtualne spotkanie dało szansę polskim i zagranicznym ame-

rykanistom na refleksję nad kondycją współczesnego świata i zmieniającą się w nim rolą Stanów Zjednoczonych, a także nad tym, w jakim zakresie różne teksty kultury odzwierciedlają bieżące problemy.

Polskie Towarzystwo Studiów Amerykanistycznych jest organizacją skupiającą amerykańistów pracujących na polskich uniwersytetach i jest częścią European Association for American Studies. Działalność stowarzyszenia

skupia się na rozwijaniu szeroko pojętych badań amerykańistycznych prowadzonych przez polskie instytucje i osoby prywatne. Stowarzyszenie współpracuje z Ambasadą Stanów Zjednoczonych oraz z Polsko-Amerykańską Komisją Fulbrighta, a także wydaje rocznik *Polish Journal for American Studies*.

## Ambasador Innowacyjności



Jest nam bardzo miło poinformować, że decyzją kapituły Europejskiego Ośrodka Rozwoju Gospodarki prof. dr hab. inż. Czesław Puchalski otrzymał nagrodę

AMBASADOR INNOWACYJNOŚCI 2021 w uznaniu za zasługi oraz wybitne zaangażowanie w liczne projekty i za wkład w rozwój innowacji w Polsce.

## Z potrzeby serca

Agnieszka Myszka, Ewa Oronowicz-Kida, Robert Slabczyński



Jubileusz 45-lecia pracy naukowej Pana Profesora Kazimierza Ożoga, językoznawcy, miłośnika i obrońcy polszczyzny, popularyzatora wiedzy o języku polskim, stał się pretekstem do wydania dwutomowej Księgi Jubileuszowej zatytułowanej **Silva rerum. Rzecz o współczesnej i dawnej polszczyźnie**. Tytuł ten jest inspirowany tematem konferencji, którą Profesor Kazimierz Ożóg zorganizował w Łąncucie w 2007 r. Redaktorzy książki uznali, że słowa te najlepiej oddają szerokie spectrum zainteresowań, a także osobowość i styl Jubilata.

Tom pierwszy zawiera przedruk 25 artykułów wybranych przez Jubilata, o których sam Autor pisze: „[prace te] skłaniają mnie do refleksji nad przestrzenią i czasem mojej działalności naukowej. Chcę w pędzie współczesnego świata zatrzymać się na chwilę, aby o tych sprawach pomyśleć”. Jest to swoista „relacja z naukowych fascynacji i mozolnych prób ich przełożenia na naukowe teksty”. Czytelnik znajdzie tu teksty z zakresu dialektologii (początek drogi naukowej Jubilata), grzeczności językowej (pionierskie artykuły o tej tematyce są do dziś jednymi z częściej cytowanych), języka mówionego (elementy metatekstowe, wyrazy modne, wyrazy inicjalne), polszczyzny emigrantów (echo pobytu na Uniwersytecie w Lille we Francji), polszczyzny przełomu stuleci XX i XXI (język polityki, reklamy, konsumpcjonizm i postmodernizm a polszczyzna), związków



między językiem a kulturą (wyrazy obraźliwe, słowa dobre i złe). Tak o tomie wypowiada się znakomity językoznawca, nauczyciel i przyjaciel Jubilata – profesor Bogusław Dunaj: „Wybrany z bogatego dorobku naukowego do zbiorowego tomu prac zestaw 25 artykułów ilustruje bardzo dobrze drogę i dokonania naukowe Profesora Ożoga. Ważniejsze jest to, że prace te – zarówno dawniejsze, opublikowane 40–30 lat temu, jak też te najnowsze – były i są aktualne i ze względu na poziom naukowy zasługują na ponowne opublikowanie i udostępnienie szerszemu gronu badaczy języka polskiego. Jest to tym bardziej ważne, że są one rozproszone w różnych wydawnictwach, czę-

sto niełatwo dostępnych. [...] Profesor Kazimierz Ożóg zapisał piękną kartę w badaniach współczesnej polszczyzny”.

Tom – poza artykułami – zawiera zestawienie bibliografii prac naukowych prof. Kazimierza Ożoga oraz wykaz artykułów opublikowanych w „Gazecie Uniwersyteckiej”. Dziś już wiemy, że książka ta nie jest zwieńczeniem badań Jubilata, bo niedługo ukaże się nowa monografia autorska, tym razem poświęcona językowi religijnemu. Z niecierpliwością na nią czekamy!

Tom drugi **Silva rerum** to zbiór prac ilustrujących rozległe obszary badawcze Profesora Ożoga, przygotowanych przez grono Jego przyjaciół (43 teksty napisane przez 48 autorów) z 16 uczelni w Polsce. Ponadto wielu naukowców, przedstawicieli mediów, duchowieństwa, struktur samorządowych i administracji składa Mu gratulacje umieszczone w części *Tabula gratulatoria*. Wszystko to świadczy o tym, że Profesor cieszy się zasłużoną sympatią i szacunkiem wśród polskich językoznawców, a także innych miłośników języka polskiego.

Książka jest podzielona na sześć tematycznych części. W pierwszej (*Wokół Kazimierza Ożoga*) zostały umieszczone teksty bezpośrednio dotyczące Jubilata: Jego życia i pracy naukowej oraz wartości, którym jest wierny, a także artykuły onomastyczno-leksykalne związane z imieniem i nazwiskiem Profesora. Część tę zamyka tekst

prezentujący bibliometryczną ocenę dorobku Jubilata. Rozważania zawarte w części drugiej (*Wokół polszczyzny dawnej*) koncentrują się wokół polszczyzny dawnej i mają charakter opisów etymologicznych, dialektologicznych, leksykalnych. Są prowadzone na szerokim tle kulturowym. Z kolei część trzecia (*Wokół znaczenia i leksyki*) to wieloaspektowe analizy leksykalne i semantyczne oscylujące wokół językowego obrazu świata, frazeologii, socjolektów, sposobów wzbogacania słownictwa, mody językowej i leksykoграфии. Językowa charakterystyka zróżnicowanych gatunkowo tekstów jest tematem części czwartej (*Wokół tekstu*). Analizom zostały poddane m.in. dzieła literackie, listy, aforyzmy, modlitewniki. Zagadnieniom związanym z komunikacją poświęcili uwagę autorzy, których teksty złożyły się na piątą część monografii (*Wokół komunika-*



*cji*). Omówiono w niej m.in. zachowania językowe współczesnych Polaków w aspekcie pragmatyki i etyki. Szósta, ostatnia część (*Wokół literatury i kultury*) zawiera artykuły poświęcone literaturze, historii i kulturze, czyli tematom, które dla Jubilata jako humanisty o szerokich horyzontach poznawczych zawsze były, są i będą bardzo ważne.

Tom powstał z potrzeby serca osób pragnących w ten sposób uczcić człowieka, dla którego polszczyzna jest najwyższą wartością, a badania naukowe stanowią nie tylko pracę, ale przede wszystkim pasję i przyjemność. Redaktorzy mają nadzieję, że lektura artykułów sprawi radość przede wszystkim Jubilatowi, ale zainteresuje również wszystkich (zarówno profesjonalistów, jak i amatorów), dla których język polski stanowi ważny element naszej narodowej kultury.

## Jubileusz 45-lecia pracy naukowej prof. dra hab. Kazimierza Ożoga

Agnieszka Myszka, Ewa Oronowicz-Kida



W roku 2021 jubileusz 45-lecia pracy naukowej świętuje prof. dr hab. Kazimierz Ożóg – wyjątkowa osobowość Uniwersytetu Rzeszowskiego, jeden z najbardziej znanych i lubianych, także poza murami uczelni, przedstawicieli jego kadry naukowej. Imponujący dorobek naukowy, szacunek i sympatia, jakimi cieszy się wśród kolejnych pokoleń polskich językoznawców, a także cechy osobowościowe sprawiają, że staje On w jednym rzędzie z tak wybitnymi

pochodzącymi z Podkarpacia polonistami, jak Stanisław Pigoń, Władysław Lubaś, Mieczysław Karaś oraz, przywołując współczesnych naukowców, Stanisław Dubisz czy Halina Kurek. W życiu każdego człowieka wskazać można miejsca szczególnie ważne ze względów rodzinnych i zawodowych, większe lub mniejsze miejscowości, w których wydarzyło się coś, co zacydowało o tym, gdzie się ostatecznie jest i kim się jest. Dla naszego Jubilata są to z pewnością rodzinne Górno, kró-

lewski Kraków, francuskie Lille i podkarpacki Rzeszów.

### Z Górna w wielki świat

Kazimierz Ożóg urodził się 10 lipca 1952 r. w Sokołowie Małopolskim. Od najmłodszych lat mieszkał we wsi Górno, oddalonej o około 30 km od Rzeszowa. Ma trzech braci, którzy podobnie jak Jubilat swoje życie zawodowe związali z humanistyką i pracą naukową. Niewątpliwie na ukształtowanie postaw młodych braci Ożogów wpływ miała atmosfera

rodzinnego domu – rodzice wpajali synom wartości patriotyczne i chrześcijańskie, uczyli miłości, szacunku, otwartości i życzliwości.

Mały Kazio swą szkolną edukację rozpoczął w 1959 r. w ośmioletniej Szkole Podstawowej w Górnym. Był nieprzeciętnie zdolny, do tego pracowity i sumienny, obdarzony bujną wyobraźnią. Lata 1967–1971 to okres uczęszczania do Liceum Ogólnokształcącego w Sokołowie Małopolskim, zakończony maturą z wyróżnieniem i ocenami bardzo dobrymi z języka polskiego, historii i matematyki.

Po maturze dziewiętnastoletni Kazimierz wyjechał z Górna w wielki świat...

#### **Kraków i uniwersyteckie szlify**

W roku 1971 Kazimierz rozpoczął studia w Krakowie na kierunku polonistyka nauczycielska. Uniwersytet Jagielloński to, jak sam mówi, największa przygoda Jego życia. Rocznik Jubilatą miał szczęście do wybitnych profesorów, wśród których były takie znakomitości,

jak Mieczysław Karaś, Zofia Kurzowa, Józef Bubak, Bogusław Dunaj, Adam Heinz, Krystyna Pisarkowa, Kazimierz Wyka, Marian Tatara, Tadeusz Ulewicz, Jan Błoński, Stanisław Urbańczyk, Marian Kucala, Jan Safarewicz, Andrzej Borowski czy Adam Kulawik.

Kazimierz Ożóg wybrał seminarium magisterskie prowadzone przez prof. dra hab. Mieczysława Karasia i pod jego kierunkiem napisał pracę magisterską zatytułowaną *Fonetyka i fonologia gwary Górna i Sokołowa Małopolskiego w województwie rzeszowskim – studium porównawcze*. Na ostatnim roku studiów był ponadto słuchaczem Studium Językoznawstwa Ogólnego i Indoeuropejskiego UJ, prowadzonego przez prof. dra hab. Adama Heinza.

Po ukończeniu studiów Kazimierz Ożóg został zatrudniony w Instytucie Filologii Polskiej UJ w Zakładzie Dialektologii i Historii Języka kierowanym przez prof. Bogusława Dunaja. Pracował tam do października roku 1990. Studenci bardzo lubili zajęcia

z młodym wykładowcą – elokwentnym, odczytanym, z ogromną wiedzą; cenili też to, że trudny wykład urozmaica anegdotami i dowcipami, a czasem opowie o czymś autentyczną gwarą.

Działalność dydaktyczną łączy nasz Jubilat w tym okresie z bardzo intensywną pracą naukową. Wszedł w skład zespołu, którego członkowie prowadzili prekursorskie w polskiej lingwistyce analizy dotyczące poszczególnych płaszczyzn polszczyzny mówionej, opisywali różnice pomiędzy językiem mówionym a pisany, starali się wskazywać wyznaczniki odmiany mówionej oraz opracować typologię tekstów języka mówionego. Publikacje naukowe Ożoga z tego „krakowskiego” okresu oscylują także wokół zagadnień związanych z dialektologią.

Doktorat na temat *Zwroty grzecznościowe w języku mówionym mieszkańców Krakowa – studium socjolingwistyczne* obronił Kazimierz w stanie wojennym 30 kwietnia 1982 r. w IFP UJ. Promotorem tej nowatorskiej rozprawy był prof. dr hab. Bogusław Dunaj. Z kolei *Leksykon metatekstowy współczesnej polszczyzny mówionej – wybrane zagadnienia stał się podstawą Jego habilitacji* w roku 1991 na Wydziale Filologicznym UJ. Do dziś jest to jedno z najczęściej cytowanych opracowań Profesora.

Lille i francuska przygoda

W roku 1990 Uniwersytet Jagielloński oddelegował Kazimierza Ożoga na cztery lata do pracy w Sekcji Polskiej Uniwersytetu im. Charlesa de Gaulle’a Lille III w północnej Francji. Otrzymał tam stanowisko maître de langue (pol. mistrz języka). Był to okres żywych kontaktów z liczną emigracją polską z północnej Francji, bardzo cenny w pracy naukowej Kazimierza Ożoga, który przy współpracy z prof. Danielem Beauvois badał zachowaną przez emigrantów polszczyznę. Był to także czas wzmożonej aktywności dydaktycznej, ponieważ Kazimierz prowadził różnorodne zajęcia nie tylko







dla studentów polonistyki, ale także dla uczniów Liceum Ogólnokształcącego prowadzonego przez konsulat RP w Lille.

Plon naukowy tego zagranicznego pobytu to kilkanaście artykułów o dialekcie polonijnym oraz wydany w Ossolineum, wspólnie z Danielem Beauvois i Jadwigą Śrutek, pamiętnik Antoniego Taronta, mieszkającego w okolicach Lille polskiego górnika.

#### **Rzeszów – z wyboru i przeznaczenia**

Po powrocie z Francji w roku 1994 rozpoczyna się „rzeszowski okres” w życiu zawodowym i naukowym Kazimierza Ożoga. 1 października zostaje zatrudniony w Instytucie Filologii Polskiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie. Był to świadomy wybór pracy w uczelni „na dorobku”, ale też swoisty powrót do korzeni.

Profesor od początku pełnił ważne funkcje organizacyjne na rzeszowskiej uczelni. Już w roku 1996 został dyrektorem Instytutu Filologii Polskiej WSP; funkcję tę pełnił do roku 1999. W latach 2001–2008 był prodziekanem Wydziału Filologicznego UR, a następnie został

wybrany na dziekana tegoż wydziału na kadencję 2008–2012. Poza tym w macierzystym instytucie aż do przejścia na emeryturę Profesor pełnił funkcję kierownika zakładu.

K. Ożóg przez cały czas pracę administracyjną umiejętnie łączył – i łączy nadal – z aktywną działalnością naukową i dydaktyczną. Koncentrował się na badaniach zmian języka polskiego w nowej sytuacji po odzyskaniu przez Polskę w roku 1989 wolności, interesowały Go relacje między językiem a kulturą, zwłaszcza współczesnymi prądami kulturowymi. Efektem tych zainteresowań jest wydana w 2001 r. książka *Polszczyzna przełomu XX i XXI wieku. Wybrane zagadnienia*, jedna z najczęściej wznawianych i najczęściej cytowanych monografii językoznawczych w Polsce. Na podstawie tej monografii oraz całego dorobku naukowego, po uprzednim uzyskaniu w 2003 r. tytułu profesora nauk humanistycznych, Kazimierz Ożóg zostaje w 2006 r. profesorem zwyczajnym.

Początek XXI wieku przyniósł jeszcze jedną monografię K. Ożoga zatytułowaną *Język w służbie polityki. Językowy*

*kształt kampanii wyborczych* (2004), w której, podobnie jak w wielu późniejszych artykułach, Profesor analizował język kilku różnych kampanii wyborczych, badał także listy polityków do wyborców, strategie komunikacyjne stosowane w kampaniach, metafory w języku polityki. Ostatnia dekada to zwrot prof. Ożoga w kierunku języka religijnego. Kolejna, będąca już w druku, monografia naszego Jubilatę będzie nosiła tytuł *Polskie pieśni religijne – aspekty językowe i kulturowe*.

Osobne miejsce w pracy naukowej Profesora zajmują prace redakcyjne. Od roku 2001 jest redaktorem naczelnym periodyku językoznawczego macierzystej uczelni („Zeszyty Naukowe WSP. Seria Językoznawstwo”, przekształconego w „Słowo. Studia językoznawcze”). Prócz tego od początku lat 90. XX w. regularnie redaguje lub współredaguje monografie naukowe.

W sumie dorobek naukowy Profesora obejmuje ponad 250 pozycji naukowych – nie licząc recenzji, wstępów, redakcji, publikacji w monografiach nierecenzowanych. Dowodem uznania i szacunku środowiska polskich językoznawców dla osiągnięć naukowych Profesora było powołanie Go na członka Rady Języka Polskiego (2011–2014), członka Komitetu Językoznawstwa PAN (2007–2010 – był wówczas najmłodszym profesorem w tym gronie) oraz członka Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki (2016–2019).

Profesor był i jest bardzo lubianym przez studentów wykładowcą i promotorem. Przez lata prowadził (i nadal to robi) zajęcia dotyczące współczesnego języka polskiego, komunikacji językowej, kultury języka, metodologii badań językoznawczych. Wygłasza także bardzo popularne wykłady ogólnouniwersyteckie dla studentów kierunków społecznych, medycznych i przyrodniczych. Ponadto realizuje wykłady i konwersatoria językoznawcze dla studentów studiów doktoranckich. Był także wykładowcą w Wyższym Seminarium Duchownym w Rzeszowie.

Seminaria magisterskie Profesora zawsze cieszyły się wielkim powodzeniem, o czym świadczy najlepiej 650 wypromowanych przez Profesora magistrów na WSP w Rzeszowie, na Uniwersytecie Rzeszowskim i w latach 1997–2005 w filii KUL-u w Stalowej Woli. Pod Jego kierunkiem powstało 15 prac doktorskich, a działalność w zakresie kształcenia nowego pokolenia polskich językoznawców wyszła daleko poza granice Rzeszowa. Kazimierz Ożóg jest znanym w skali całego kraju i cenionym w środowisku akademickim recenzentem. Do roku 2020 przygotował 87 recenzji doktoratów, 27 recenzji w przewodach habilitacyjnych i 12 ocen w przewodach profesorskich. Ponadto jest autorem ponad 100 recenzji wydawniczych.

Wielką pasją Kazimierza Ożoga jest współpraca ze środowiskiem i popularyzacja wiedzy o języku polskim, szczególnie o współczesnej polszczyźnie, kulturze polskiej i zachowaniach językowych Polaków. Od roku 2007 Profesor miał ponad 550 występów dotyczących tych zagadnień, między innymi w szkołach Podkarpacia, w instytucjach kultury, bibliotekach itp. Podkreślić należy, że krzewiąc wiedzę o języku polskim, Profesor równocześnie od lat zawsze bardzo chętnie i z wielkim zaangażowaniem współpracował i ciągle współpracuje z mediami o różnym zasięgu. W „Gazecie Uniwersyteckiej” jest autorem największej liczby artykułów (blisko 60). Nazywa ten periodyk „naszą gazetą” i podkreśla jej rolę w tworzeniu wspólnoty na uniwersytecie. Od roku 2001 jest przewodniczącym Kolegium Redakcyjnego. Kazimierz od lat współpracuje z Radiem Rzeszów i Radiem Via, współtworząc audycje: *Rozmowy o języku, Po polsku czy po polskiemu, W polskim słowie jest nasza Ojczyzna*. Z Jego udziałem powstają też, cieszące się dużą popularnością wśród widzów, kolejne odcinki programu Adama Bieniasa *Moda na język polski*, emitowanego przez TVP3 Rzeszów, a ostatnio rów-



niez na antenie ogólnopolskiej. Poza stałymi programami emitowanymi w różnych mediach Profesor często jest zapraszany do okazjonalnych wypowiedzi eksperckich, do komentowania bieżących wydarzeń, wypowiedzi na aktualne tematy. Jego wielką pasją jest doceniana przez władze szkolne i samorządowe. Profesor bardzo ceni sobie to, że jest Przyjacielem Szkoły m.in. w Widelce, Niebylcu i Konieczkowej. W roku 2005 został uhonorowany nagrodą I stopnia Rady Miasta Rzeszowa za osiągnięcia dla nauki i kultury. Z kolei władze Sokołowa Małopolskiego przyznały mu tytuł Honorowego Obywatela Miasta. Swoją pasję, czyli rozmowy o języku polskim, realizuje również na uczelni, prowadząc wykłady dla studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku, a także dla młodzieży licealnej i nauczycieli. Poza tym głosi wykłady otwarte – dla wszystkich chętnych. Bez względu na to, jaki temat podejmuje, sale wykładowe zawsze są pełne. Profesor potrafi czarować słowem.

#### **Na zakończenie...**

45 lat pracy naukowej skłania do refleksji, ale nie do podsumowań. To nie

koniec, choć piękny wynik. To tylko przystanek, pewien kontrapunkt w drodze naukowej. Profesor Ożóg ma wiele planów zawodowych. Kręcony jest kolejny sezon programu *Moda na język polski*, w kolejce czekają następne doktoraty i habilitacje do recenzji. Poza tym trzeba jeszcze pochodzić po górach (wielka pasja, która zrodziła się w czasie studiów i pozostała do dziś), pobawić się z wnukami, tyle jest książek do przeczytania, tyle rozmów do przeprowadzenia...

A przecież język żyje i nieustannie się zmienia. Przed nami nowe kampanie wyborcze, życie po pandemii, kolejne konferencje naukowe, nowe tomy „Słowa”. Wciąż aktualny pozostaje także postulat obrony języka polskiego jako języka nauki i jako narzędzia skutecznej, komfortowej komunikacji, wciąż trzeba walczyć o obronę języka jako wartości.

Niech puentą będą słowa-deklaracje naszego Jubilatę: „dzisiejszy język też wyraża nas samych i naród cały, i na to też staram się zwracać uwagę. I zamierzam ciągle walczyć o polszczyznę, ładną, poprawną, barwną, bogatą w słowa”.

# Rzeszowscy krótkofalowcy uczcili 20-lecie utworzenia Uniwersytetu Rzeszowskiego na falach eteru

Aleksander Piecuch



Okrągłe rocznice sprzyjają podejmowaniu różnorodnych działań mających na celu upamiętnienie ważnych dla lokalnego środowiska wydarzeń. Z pewnością do takich należy 20. rocznica utworzenia Uniwersytetu Rzeszowskiego. Z niecodzienną propozycją upamiętnienia dwudziestolecia istnienia Uniwersytetu zwrócili się do JM Rektora rzeszowscy krótkofalowcy. W tym miejscu może pojawić się pytanie, w jaki sposób radioamatorzy mogą włączyć się w rocznicowe obchody? Otóż, po pierwsze, przeprowadzając łączność z korespondentami całego świata pod znakiem okolicznościowym (o czym w dalszej części relacji). Po wtóre organizując akcję dyplomową polegającą na zgromadzeniu przez korespondentów odpowiedniej liczby punktów określonej regulaminem akcji, co w konsekwencji upoważni ich do pobrania okolicznościowego dyplomu ze specjalnie przygotowanej do tego celu strony WWW.

Akceptacja pomysłu ze strony Pana Rektora i przyjęcie honorowego patronatu nad przedsięwzięciem otworzyło nam drogę do dalszych przygotowań. Na marginesie dodajmy, że nie była to jedyna tego typu akcja dyplomowa na falach eteru. W tym samym czasie własną działalność dyplomową prowadzili krótkofalowcy-pracownicy oraz absolwenci Wojskowej Akademii Technicznej z okazji jej 70. lecia istnienia.

## Nasze przygotowania

Aby podkreślić charakter tego wydarzenia, rzeszowski klub krótkofalowców (SP8POP) wystąpił do UKE (Urząd Komunikacji Elektronicznej) z wnioskiem o wydanie zezwolenia na pracę stacji okolicznościowej. Składając odpowiedni wniosek do UKE, zaproponowaliśmy znak okolicznościowy 3Z20UR, który w bezpośredni sposób nawiązywałby do obchodów rocznicowych. Urząd Komunikacji Elektronicznej zatwierdził naszą propozycję i wydał pisemną zgodę na używanie znaku okolicznościowego. Niewtajemniczonym



Rys. 1. Dyplom okolicznościowy przyznawany za spełnienie warunków regulaminu



w arkana krótkofalarstwa wyjaśnijmy, że każdy znak wywoławczy składa się z dwóch części, tzw. prefiksu i sufiksu. Prefiks, zawsze jest oznaczeniem kraju radioamatora/ów, w którym stacja nadawczo-odbiorcza została zarejestrowana. W Polsce używane są prefiksy: HF, SN, SO, SP, SQ, 3Z. Zatem prefiks „3Z” w jednoznaczny sposób komunikuje, że jest to polska stacja radioamatorska. Na sufiks składa się pozostała część, tj. w naszym przypadku 20UR. Nie trudno się domyśleć, że 20UR oznacza 20 lat Uniwersytetu Rzeszowskiego. Dodajmy jeszcze, że znaki wywoławcze są niepowtarzalne w skali całego świata. Można powiedzieć, że to nawet coś więcej niż imię i nazwisko, bo te mogą się powtarzać, ale to raczej rodzaj PESELA, który jest jedyny i niepowtarzalny w skali globalnej.

Zezwolenie na pracę stacji okolicznościowej pozwoliło rozpocząć prace nad regulaminem akcji dyplomowej. Nie wdając się w szczegóły regulaminu, nadmienimy, że zainteresowani uzyskaniem dyplomu okolicznościowego polscy radioamatorzy musieli zgromadzić liczbę 20 punktów, stacje europejskie 12 punktów, natomiast pozostałe tzw. DX (spoza Europy) wystarczyło, jeśli przeprowadziły jedną łączność ze stacją okolicznościową 3Z20UR. Łączności (QSO) były punktowane według zasady: 1) łączność ze stacją okolicznościową – 5 pkt; 2) łączność ze stacją pracownika UR – 3 pkt; 3) łączność ze stacją absolwenta UR – 2 pkt, natomiast 4) pozostałe stacje biorące udział w akcji dyplomowej przydziałały po 1 pkt. Zebranie wymaganej liczby punktów upoważniało naszych koresponden-

tów do pobrania dyplomu w formie elektronicznej ze specjalnie w tym celu przygotowanej strony internetowej. Wygląd dyplomu pokazano na rys. 1.

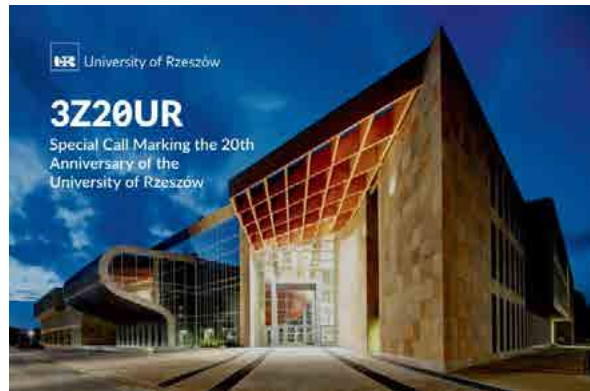
Kolejnym etapem przygotowań było rozpowszechnienie w środowisku krótkofalowców informacji o terminie i regulaminie akcji dyplomowej. Stosowne informacje na ten temat zamieszczono w krajowym komunikacie informacyjnym PZK – ukazującym się co tydzień i rozsyłanym w formacie pdf do zrzeszonych w PZK członków oraz również odczytywanym cotygodniowo na falach eteru. Ponadto informacje umieszczono na portalu krótkofalarskim <https://www.qrz.com>, stronie klubu SP8POP oraz stronach indywidualnych członków klubu. Analogiczne informacje przekazano również do biuletynów DX-owych,



Rys. 2. Zespół 3Z20UR (od lewej: Wojciech Putyło – SP8AJK, Aleksander Piecuch – SP8MZB, Artur Branbur – SP8BFD, Adam Nazimek – SP8N z młodym adeptem krótkofalarstwa Zuzią, Jacek Kotowski – SQ8AQO)

TO RADIO							
3Z20UR							
Special Call Marking the 20th Anniversary of the University of Rzeszów							
OSL VIA							
Confirming 2-way QSO/SWL report: WAZ-15 ITU-28 KC10AA Polska Award - K SPPA - RM PGA - RM01							
DATE							
D	M	Y	UTC	BAND	MODE	REPORT	REMARKS
TRX							
ANT							

PSE-QSL-TNX  
 Bureau OT1B  
 QSL via SP8POP or SP8MRD  
 Vy 73's de .....



Rys. 3. Awers i rewers okolicznościowej karty QSL

co zapewniło dotarcie z informacją do radioamatorów na całym świecie.

### 3Z20UR w eterze

Akcja dyplomowa została zaplanowana na okres od 15 września i trwała do 15 października 2021 r. Jej zorganizowanie i przeprowadzenie było możliwe dzięki zaangażowaniu kilkusobowego zespołu w składzie: Wojciech Putyło – SP8AJK, Artur Banbur – SP8BDF, Tadeusz Kwaśniewski – SP8DXZ, Piotr Ożarski SP8MRD, Aleksander Piecuch – SP8MZB, Adam Nazimek – SP8N, Jacek Kotowski – SQ8AQO, Krzysztof Laskowski – SQ8ERS, Paweł Hadam – SQ8F, Piotr Wilkoń – SQ8L. Niestety na zdjęciu, które prezentujemy poniżej, z różnych przyczyn nie udało się zgromadzić całego zespołu.

Łączności stacji okolicznościowej oraz stacji indywidualnych były przeprowadzane trzema głównymi rodzajami emisji: SSB – łączności foniczne, CW – łączności telegraficzne prowadzone alfabetem Morse'a, DIGI – łączności cyfrowe (jest ich kilka rodzajów). Tytułem komentarza dodajmy, że łączności w służbie amatorskiej mogą być prowadzone na ściśle określonych częstotliwościach i ściśle określonymi emisjami zgodnie z udzielonymi przez UKE zezwoleniami.

### Podsumowanie akcji dyplomowej

Dokonajmy krótkiego podsumowania akcji dyplomowej z okazji 20. rocznicy utworzenia Uniwersytetu Rzeszowskiego: łącznie wszystkie biorące udział w akcji stacje przeprowadziły 7059 łączności (QSO) z 121 krajami i 4326 korespondentami na całym świecie, na 9 pasmach amatorskich, 5 rodzajami emisji (SSB, CW, DIGI – trzema rodzajami emisji). W nieco dokładniejszym ujęciu przeprowadzono emisją: CW – 1632 QSO; SSB – 2704 QSO; łącznie wszystkimi rodzajami emisji cyfrowych DIGI – 2723 QSO. Tylko pod znakiem okolicznościowym 3Z20UR przeprowadzono 4774 łączności. Na falach eteru dotarliśmy na wszystkie

kontynenty z wyjątkiem Antarktydy, z terenu której w tym czasie nie pracowała żadna stacja radioamatorska. Do ciekawych DX-owych łączności zaliczmy te z radioamatorami: Nowej Zelandii, Indonezji, Korei Południowej, Tajlandii, Japonii, Chin, Mongolii, Rosji Azjatyckiej, Australii, Republiki Południowej Afryki, Namibii, Zambii, Arabii Saudyjskiej, Kuwejtu, Omanu, Indii, Kolumbii, Brazylii, Argentyny, Urugwaju, Kuby, Meksyku, USA. Dotarliśmy także do mniej oczywistych miejsc takich np. jak: Svalbard, Wyspy Owcze, Wyspy świętego Tomasza, Komory, Seszele, Wyspy Kanaryjskie, Puerto Rico, Kostaryka, Kajmany.

Każda przeprowadzona łączność ze stacją okolicznościową jest potwierdzana okolicznościową kartą QSL, której widok pokazano na rys. 3.

Rewers prezentowanej karty QSL wypełnia się szczegółami przeprowadzonej łączności, podając: znak wywoławczy korespondenta, datę i czas uniwersalny (UTC), pasmo, rodzaj emisji i raport o słyszalności korespondenta. Dodatkowo kartę uzupełnia się informacją o wyposażeniu własnej stacji, podając rodzaj urządzenia nadawczo-odbiorczego (TRX) i rodzaj anteny (ANT). Kartę podpisuje się tylko imieniem operatora stacji.

Składamy podziękowanie JM Rektorowi UR prof. dr. hab. Sylwestrowi Czopkowi za przyjęcie honorowego patronatu nad akcją dyplomową. Podziękowania kierujemy również do pana mgr. Michała Świąćckiego za przygotowanie projektu okolicznościowej karty QSL oraz dyplomu, panu dr. Maciejowi Ulicie dziękujemy za wszechstronną pomoc i koordynację naszych wspólnych działań.

## „Vivat Polonia” – piękno wrażliwego patriotyzmu

Grzegorz Oliwa



Organizatorom czerwcowego koncertu „Polska liryka chóralna” w auli A0 Uniwersytetu Rzeszowskiego pozostał pewien niedosyt. Nie tyle z powodów muzycznych, choć jak wiadomo, zawsze może być lepiej, ale biorąc pod uwagę wizualny odbiór koncertu. Na przeszkodzie nie stanęła bynajmniej nieudolność wykonawców czy brak pomysłu na realizację oświetlenia w tej wyjątkowej przestrzeni, ale natura, decydująca o długości dnia w tej porze roku. Konsekwentnym więc postanowieniem stał się pomysł próby ponownej organizacji projektu artystycznego w tym miejscu, w czasie umożliwiającym pełne ukazanie potencjału wizualnego uniwersyteckich ekspozycji. Długie, listopadowe wieczory stały się inspiracją do ponownego wypełnienia dźwiękiem i słowem serca naszej Alma Mater, a Święto Odzyskania Niepodległości stało się podjętą do przeniesienia patriotycznego poruszenia z ulicznego bruku do tego wyjątkowego miejsca.

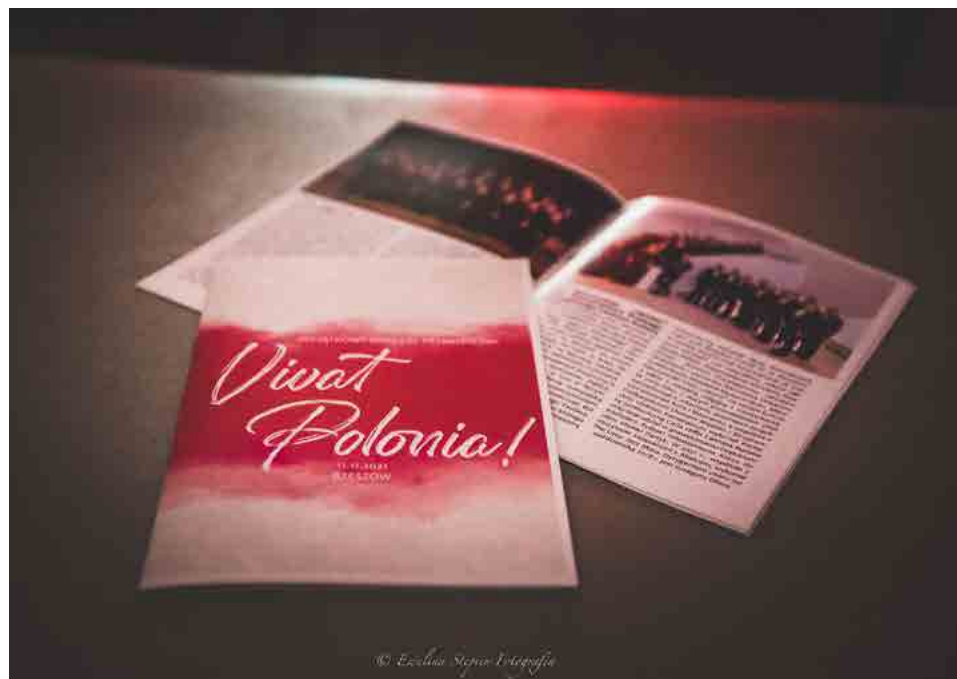
Obok zaszczytnej dla organizatorów zgody objęcia koncertu „Vivat Polonia” swoim patronatem przez JM Rektora UR prof. dra hab. Sylwestra Czopka, a także przez Marszałka Województwa Podkarpackiego Władysława Ortyła i Prezydenta Rzeszowa Konrada Fijołka, dodatkowym bodźcem było uzyskanie dofinansowania na jego realizację z Ministerstwa Obrony Narodowej

w ramach ogłoszonego konkursu „Niepodległość to nasza sprawa”.

Tak więc studenci różnych uniwersyteckich kierunków, zebrani przez dr Katarzynę Sobas w Chórze Akademickim UR oraz Stowarzyszeniu *Pocoya pocoy*, wzięli na siebie odpowiedzialność godnej celebracji tego ważnego dla każdej Polki i każdego Polaka święta.

Skoro więc młodość *in Auditorio A nulla apparuit*, należało oczekiwać świeżej

i niebanalnej prezentacji pieśni i piosenek patriotycznych, wybrzmiałych tego wieczora w tak licznych miejscach w Polsce. Rudymmentem całego przedsięwzięcia był wybór zarówno utworów przeznaczonych do wykonania, jak i autorów ich aranżacji. Obu tych najważniejszych selekcji dokonała Katarzyna Sobas, określając także aparat wykonawczy, który w warstwie instrumentalnej skonkretyzowany został w ramach tria jazzo-



© Ewelina Stepińska-Kiszczyńska

wego (Tomasz Jachym – fortepian, Jakub Kozłowski – kontrabas, gitara basowa, Mateusz Gębski – perkusja) oraz kwartetu smyczkowego Lejdis Quartet (Natalia Musz – skrzypce I, Natalia Kmita – skrzypce II, Ola Jarościńska – altówka, Monika Bieda-Kapias – wiolonczela). W warstwie wokalne zaprezentować mogły się połączone chóry: Chór Akademicki UR, Chór Akord ZNP i SCK w Mielcu i Podkarpacki Chór Męski oraz znakomici soliści: Agnieszka Sobas i Kacper Bator. Pierwszą część koncertu wypełniły utwory zaaranżowane przez Macieja Janasa, pianistę i kompozytora związanego z krośnieńskim środowiskiem muzycznym. Jako pierwsza, tego listopadowego wieczoru, zabrzmiała *Pieśń konfederatów barskich* ze słowami: „Stawam na placu z Boga ordynansu, [...] Dla wolności ginę, wiary swej nie minę”. Pieśń szczególnie mocno związana z Podkarpaciem i działaniami barżan, którzy w nieodległej niegdyś od Rzeszowa wsi Pobitno stoczyli jedną ze swoich bitew. Nostalgiczny i pełen zadumy nastrój wprowadziło wykonanie pieśni *Dziś do Ciebie przyjść nie mogę*, będącej swego rodzaju hymnem żołnierzy Armii Krajowej. Zde-



cydowanie radośniejszy, a nawet żartobliwy charakter pojawił się podczas wykonania utworów: *Dorota* oraz *Jak to na wojence ładnie*.

Kiedy drogą szła piechota,  
To z uśmiechem swym Dorota,  
Otworzyła ścieżaj wrota,  
W pierwszej czwórce poszła w świat.

Wyjątkowym utworem podczas całego koncertu była pieśń *Gdzie to jedziesz*,

*Jasiu?*, przeznaczona na chór a'capella. Pieśń nieznanego autora, opracowywana wcześniej przez Witolda Lutosławskiego i Henryka Mikołaja Góreckiego, zabrzmiała tego wieczoru w aranżacji Krzysztofa Mroziaka pod dyrekcją Katarzyny Sobas. Szerokie, klasterowe chórne współbrzmienia znakomicie przemówiły do słuchaczy w katedralnej akustyce uniwersyteckiej auli. Kacper Bator – młody wokalista rodem z Przemyśla, studiujący obecnie wokalistykę estradową w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, znakomicie wykorzystał szansę pokazania swego kunsztu wokalnego wykonując utwór pt. *Kujawiak Akowski* oraz pieśń z okresu I wojny światowej i wojny polsko-bolszewickiej *O mój rozmarny*. Z kolei Agnieszka Sobas – wokalistka, ale także oboistka, nauczycielka i artystka, w niezwykle barwnym wykonaniu wyśpiewała *Rapsod o pułkowniku Kuli-Lisie*, legionisty tak mocno związanego z ziemią rzeszowską, któremu podczas uroczystości pogrzebowych złożono wieniec z napisem: „Memu dzielnemu chłopcu – Józef Piłsudski”. Utwór prowadził słuchacza od spokojnego rubato, poprzez balladę jazzową, aż po energiczny swing, ukazując mistrzostwo pracy aranżera. A że pie-







śni patriotyczne nie muszą być wyłącznie pompatyczne, ale także pełne żartu i humoru, zarówno chórzyci, jak i soliści pokazali w mało znanej pieśni legionowej *W medycynę naszej doby* do słów Bolesława Wieniawy-Długoszowskiego. Utrzymana w stylu contry została wykonana także jako bis, z finałowym wystrzałem konfetti. Ten breweryjny charakter utrzymany został w piosence z czasów wojny polsko-bolszewickiej *Pobór na dziewczynki*. Autor słów z nieskrywanym sarkazmem opisuje możliwą rolę dziewcząt w armii:

Do ataku zakonnicy raz, dwa, trzy,  
A do szturmów baletniczki raz, dwa, trzy,  
Szwaczki zostaną w rezerwie,  
Jak się którejś coś rozerwie raz, dwa,  
trzy!

Grube, tłuste do furgonów raz, dwa,  
trzy,  
A te długie do dragonów raz, dwa, trzy,  
Stare, brzydkie i garbate,  
Te wsadzimy na armatę raz, dwa, trzy!

Ostatnim utworem zasadniczej części koncertu była niezwykle popu-

larna piosenka z okresu I wojny światowej *Przybyli ułani pod okienko*, przeznaczona na głosy solowe, zespół instrumentalny i chór, realizujący akompaniament w stylu reague.

Koncert prowadzony precyzyjnymi, aczkolwiek pełnymi wyrazu i ekspresji gestami dyrygentów: Katarzyny Sobas i Grzegorza Oliwy, dopełniało elokwentne słowo Krzysztofa Szczepaniaka, wprowadzając słuchaczy w kontekst historyczny poszczególnych utworów. Muzyczna wrażliwość wszystkich wykonawców w połączeniu z profesjonalnym oświetleniem firmy KorekSound pozwoliła stworzyć wyjątkowe widowisko, dowodząc, że świętowanie dumy z odzyskanej wolności może być najlepszym czasem łączącym wszystkich Polaków.

Słowa serdecznej wdzięczności za pomoc i życzliwość w organizacji koncertu organizatorzy kierują w stronę Prorektora ds. Kolegium Nauk Humanistycznych prof. dra hab. Pawła Graty oraz Prorektora ds. Kolegium Nauk Przyrodniczych prof. dr hab. Idalii Kasprzyk.

fol. E. Stępień



## Czerepy – wystawa malarstwa w Instytucie Sztuk Pięknych KNH UR

Jarosław Sankowski 

W ubiegłym miesiącu została otwarta wystawa malarstwa Stefana Parucha w Galerii Instytutu Sztuk Pięknych UR im. W. Kotkowskiego, która mieści się na terenie Instytutu.

Stefan Paruch jest absolwentem Warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych w pracowni dyplomującej prof. Jarosława Modzelewskiego. W roku 2018 uzyskał tytuł doktora habilitowanego na Wydziale Malarstwa ASP w Warszawie. Prowadzi coroczne warsztaty w International Academy w Schersberg w Niemczech. Jest autorem montażu kilku filmów artystycznych oraz dokumentalnych. Brał udział w kilkudziesięciu wystawach w kraju i za granicą. Jest stypendystą Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Obecnie zawodowo związany jest Akademią Pedagogiki Specjalnej w Warszawie.

Czerepy – bo taki nosi tytuł ekspozycja – to blisko 20 obrazów w technice akrylowej, które przedstawiają czaszkę ludzką, malowaną wielokrotnie w czasie rozwijającej się pandemii koronawirusa. Jak powiedział autor podczas otwarcia wystawy, „jest coś, co zawsze mnie porusza, moja modelka nie ma zębów. Jest więc też czerepem staruszki. Resztkami czyjejs głowy. Znakiem końca i niemocy. W tym sensie jest mną. Dzieckiem i starcem w jednym. Smutnym i pełnym



nadziei. Ożywa za każdym razem, gdy staje się podmiotem czyjśgo zainteresowania”<sup>1</sup>.

Naznaczony wanitatywną symboliką motyw stał się dla malarza znakiem obecnego czasu i źródłem niewyczerpalnych możliwości interpretacyjnych w sferze koloru, rysunku, ekspresji. Wydawałoby się, że zużyty – przez liczne próby poprzedników motyw – nie daje już nowych odkrywczych ujęć, jednak czaszka to przedmiot, symbol, archetyp, znak ludzkiej kondycji i jako taki podlega prawom ponownego odkrycia i przeżycia w każdym pokoleniu, w każdym istnieniu na nowo. Podobnie jak smutek, miłość, lęk, nadzieja, czerni, czerwieni i kilka jeszcze podstawowych wartości egzystencjalnych nie podlega prawom przemijania czy mód, stwarzając szansę dopasowania odwiecznych pytań i emocji do aktualnych warunków życia. Emocjonalne przeżycie dla malarza staje się doświadczeniem warsztatowym, gdzie farba stanowi znak i potwierdzenie intencji, przynosząc ciekawy efekt artystyczny. Z wypowiedzi autora wynika, że towarzysząca zawsze przemijaniu zaduma, czy melancholia partneruje zabawie albo igraszkom z przeznaczeniem, co świadczy o próbie obłąskawienia i oswojenia śmierci jako towarzysza codziennych zadań i powinności. Ekspozycja na pewno interesująca dla malarzy, mogła okazać się cenna dla obserwatorów i naukowców reprezentujących inne dziedziny nauki, inne obszary wrażliwości. Wszystkim, którzy odwiedzili ekspozycję, serdecznie dziękujemy i życząc dużo zdrowia, zapraszamy na kolejną wystawę do galerii.

<sup>1</sup> Tekst do wystawy „Portret zamaskowany” w Instytucie Cervantesa w Warszawie (lipiec-sierpień 2021)



## „Uszyte wspomnieniem” – wystawa malarstwa Agnieszki Ciury

Agnieszka Ciura 

**Agnieszka Ciura** – urodzona 4 grudnia 1996 r. w Rzeszowie. Absolwentka Instytutu Sztuk Pięknych Uniwersytetu Rzeszowskiego (2020), specjalność malarstwo i rysunek. Obecnie studentka II roku pedagogiki medialnej na tej samej uczelni. Dyplom zrealizowany w pracowni malarstwa monumentalnego pod kierunkiem prof. zw. Tadeusza Boruty został wyróżniony nagrodą główną w XII edycji konkursu im. Jerzego Panka za Najlepszy Dyplom Artystyczny ISP Uniwersytetu Rzeszowskiego. Laureatka kilku konkursów międzynarodowych, m.in. w Moskwie i Pekinie. Uczestniczka projektów artystyczno-naukowych, plenerów malarzkich i wystaw zbiorowych. W swoim dorobku ma również prowadzenie warsztatów plastycznych z dziećmi i młodzieżą. Zajmuje się malarstwem, kostiumografią, krawiectwem i haftem. Uszyte przez siebie stroje wykorzystuje w kompozycjach malarzkich. Pasjonatka historii XIX-wiecznej oraz zagadnień związanych z rolą kobiety w społeczeństwie.

18 listopada 2021 r. w Galerii Instytutu Sztuk Pięknych Uniwersytetu Rzeszowskiego odbył się wernisaż wystawy autorstwa Agnieszki Ciury pt. „Uszyte wspomnieniem”. Ekspozycja objęła 19 obrazów oraz 3 wyszywane makatki, które nawiązują do technik haftu ludowego. Jest ona efektem projektu arty-



stycznego realizowanego w ramach Stypendium Marszałka Województwa Podkarpackiego na rok 2021.

Nazwa w bezpośredni sposób nawiązuje do praktyki krawieckiej, która jest moją ulubioną dziedziną rzemiosła i zajmuje integralną część mojej działalności artystycznej. W skład wystawy wchodziły między innymi prace z dyplomu licencjackiego, które skupiają się na surowym zestawieniu gorsetu z aktem kobiecym oraz innymi częściami garderoby. Stylizacje łączące



konstrukcyjność ciała, wystudiowaną draperię czy elementy niedopowiedzenia – *non finito* były w pewnym momencie cechą charakterystyczną mojego malarstwa. Stwarzając wizję świata opartego na pobieraniu miary, wycinaniu wykroju i dopasowywaniu ciała, chciałam pokazać trudną drogę konsekwentnego kształtowania swojej osobowości. Jednej z prac pt. „Jedwabna materia” zostało przyznane I miejsce w XXVI Międzynarodowym Konkursie Sztuki Współczesnej w nominacji malarstwa klasycznego i tradycyjnego, organizowanym przez Euroasian Art Union i World Fund of Arts w Rosyjskiej Akademii Sztuki. Dodatkowo obraz „Osmętnica” jest częścią Międzynarodowego Projektu Artystyczno-Naukowego MARINA ABRAMOWIĆ. WOLNOŚĆ ABSOLUTNA, organizowanego przez Uniwersytet Rzeszowski i Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Nowym Sączu, który bardzo wiele wniósł do mojej świadomości jako Kobiety – Artystki.

Seria aktów kobiecych z wykorzystaniem gorsetów wiktoriańskich i empirowych stała się początkiem do moich rozważań na temat feminizmu I fali i emancypacji, co widać w kolejnym cyklu prezentowanym na wystawie pt. „Kobieta pod kloszem?”, który został wyróżniony nagrodą główną w XII edycji konkursu im. Jerzego Panka za Najlepszy Dyplom Artystyczny ISP Uniwersytetu Rzeszowskiego. Tematyka tych prac łączy się głównie z kwestią roli kobiety w społeczeństwie w zależności od jej pochodzenia, statusu czy wykształcenia. Za pomocą autoportretów staram się prowadzić dialog pomiędzy przeszłością a tym, co współcześnie uważam za istotne. Wyciągam z zakamarków pamięci



wspomnienia i historii, o których powoli się zapomina. Z jednej strony są to wiktoriańskie suknie, natomiast z drugiej ludowe gorsety i makatki wyszywane na wzór tych, co wisiały w babcinych izbach.

Na wystawie można było zobaczyć również mój autorski projekt artystyczny pt. „Obyczaj wyszyty tradycją”, który ma na celu propagowanie piękna polskich obrzędów religijnych, obyczajów i tradycji. W ramach tego stypendium powstały między innymi takie przedstawienia, jak: „Gromniczna”, „Niedziela Palmowa”, „Boże Ciało”, „Strój rzeszowski” i „Strój rzeszowski II”. Do realizacji kompozycji malarskich posłużyły mi elementy rekonstrukcji kobiecego stroju rzeszowskiego z Muzeum Etnograficznego w Rzeszowie, kostium ludowy stylizowany na modę krakowską, używany współcześnie przez Koło Gospodyń Wiejskich w Błędowej Tyczyńskiej, oraz stroje, które stworzyłam sama na podstawie o inspiracji ubraniami ludowymi. Dopelnieniem przestrzeni wystawienniczej były haftowane przeze mnie makatki z wykorzystaniem ścięgu sznureczkowego i typowych dla regionu rzeszowskiego odcieni czerwieni i błękitu. Moim zamierzeniem było, by zarówno dzieła plastyczne, jak i zapomniana już wśród młodszych odbiorców technika ludowych makatek zaszczepiły zainteresowanie tradycją regionalną i zmotywowały do pogłębiania wiedzy na ten temat w różnych ośrodkach kultury czy własnych rodzinach. Projekt ten w głównej mierze skupia się bowiem na zapisie tradycji Podkarpacia za pomocą sztuki i rzemiosła.

Wystawa zakończyła się 5 grudnia, a następnie od 9 grudnia 2021 r. będzie ją można oglądać w Muzeum Etnograficznym im. F. Kotuli w Rzeszowie.



## Piknik Nauki EKSPLOMACJE

Maciej Kluz 

Piknik Nauki EKSPLOMACJE to coroczne wydarzenie, którego celem jest popularyzacja, nauki oraz techniki, propagowanie interaktywnego modelu przekazywania wiedzy i edukacji nieformalnej oraz promocja idei powstania centrum nauki na Podkarpaciu.

9 października (w sobotę) w pobliżu fontanny multimedialnej i rzeszowskiego Zamku odbyła się główna część wydarzenia – piknik rodzinny. Program pt. „Sobota pełna wrażeń” obejmował pokazy, warsztaty, miniwykłady, konkursy i ekspozycje na stoiskach miasteczka namiotowego. Wśród wielu dziedzin nauki obecna była fizyka i astronomia, matematyka, biologia i biotechnologia, technologia żywności, chemia i medycyna, przyroda i ekologia, historia, kultura, lotnictwo i kosmonautyka.

W organizację Pikniku Nauki EKSPLOMACJE zaangażowali się również pracownicy i studenci Kolegium Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Rzeszowskiego. W namiotowym miasteczku swoje stanowiska mieli: Instytut Biologii i Biotechnologii, Instytut Technologii Żywności i Żywnienia, Koło Naukowe Przyrodników, Koło Naukowe Rolników „Włościanin”, Koło Naukowe Zrównoważonego Rozwoju, Koło Naukowe Nanotechnik, Koło Naukowe Matematyków oraz Koło Naukowe Fizyków.

W pokazy zaangażowani byli m.in. studenci kierunku biologia i biotechnolo-



gia, którzy swoimi działaniami godnie reprezentowali zarówno Kolegium Nauk Przyrodniczych, Instytut Biologii i Biotechnologii, jak i Koła Naukowe „Bio-Tech” oraz „Koło Naukowe Przyrodników”. Na pokazach można było zobaczyć m.in. wystawę zoologiczną, gdzie można było pooglądać bezkręgowce, takie jak karaczany i patyczaki, zaznajomić się ze szczegółową budową anatomiczną oka czy ucha. Odwiedzający mogli wziąć udział w szeregu ekscytujących pokazów biochemicznych



oraz sprawdzić swoją wiedzę z zakresu budowy komórki roślinnej i zwierzęcej. Nie zabrakło również pokazu porostów i skamieniałości miocenkich ryb z okolic Rzeszowa.

Bardzo ciekawe pokazy związane z żywnością prezentowali na swoim stanowisku pracownicy Instytutu Technologii Żywności i Żywnienia. Podczas doświadczeń prezentowali prozdrowotne właściwości produktów regionalnych. Uczestnicy mogli degustować przygotowane w Instytucie wyroby piekarnicze i wędliniarskie, soki, napoje izotoniczne, pizzę z grilla, oleje tłoczone na zimno i wiele innych. Uczestnicy mogli również wyizolować DNA z warzyw, czy zobaczyć bakterie, które zakażają żywność.

Uniwersytet Rzeszowski podczas Pikniku Nauki reprezentowała pani prof. dr hab. Idalia Kasprzyk – prorektor ds. Kolegium Nauk Przyrodniczych.





## Człowiek żyje książkami, „człowiek żyje zmianą”, czyli o targach w cieniu pandemii

Ewa Kuc 

Od 14 do 17 października 2021 r. Wydawnictwo UR uczestniczyło w **24. Międzynarodowych Targach Książki w Krakowie** – najważniejszym krajowym stacjonarnym wydarzeniu księgarskim tego roku. Po 2-letniej przerwie spowodowanej pandemią Covid-19 targi wróciły ze zdwojoną siłą i przyciągnęły tłumy czytelników, którzy stęsknieni za bezpośrednim kontaktem z wydawcami, autorami i nowościami wydawniczymi licznie przybyli do EXPO Kraków na Nową Hutę. Ze względu na sytuację epidemiczną pod wieloma względami były to targi inne niż wszystkie. Organizatorzy dołożyli wszelkich starań, aby zaproponować jak najlepszą przestrzeń do prezentacji oferty wystawcom i stworzyć bezpieczne warunki wszystkim uczestnikom zgodnie z obowiązującymi wytycznymi rządu i restrykcyjnymi obostrzeniami w zakresie Covid-19. Targi w liczbach to: 241 wystawców, 300 autorów, prawie 25 tysięcy odwiedzających. Cieszymy się, że imprezę udało się przeprowadzić i że nie zabrakło na niej naszej oficyny. Mniejsza liczba wystawców w stosunku do lat poprzednich sprawiła, iż na znaczeniu zyskały mniejsze wydawnictwa, ich oferta była bardziej widoczna. Apetyt czytelników zaś – ciągle niezaspokojony, z przyjemnością obserwowaliśmy żywe zainteresowanie publikacjami oznaczonymi logo UR,

a jako że proces wydawniczy trwał w naszej oficynie w pandemii nieprzerwanie – mieliśmy co pokazać. Tęsknieliśmy za targową atmosferą i gwarem jej towarzyszącym. Nasza obecność została zauważona i doceniona. Usłyszeliśmy wiele pochwał pod adresem autorów i tytułów prezentowanych na stoisku UR. Niezmiernie miło nam było usłyszeć słowa wdzięczności za podjęcie decyzji o udziale w imprezie z ust redaktora naczelnego „Magazynu Literackiego Książki” Piotra Dobrołęckiego. Przyjazd Wydawnictwa do Krakowa odebrano jako przejaw szacunku do

czytelnika i gotowości do wypełnienia misji promowania nauki w niełatwych przeciż dzisiejszych realiach, w których jednak kontakt z drugim człowiekiem nabiera większej wartości. Nasze stoisko odwiedzili stale współpracujący z nami dystrybutorzy, co nie jest bez znaczenia dla podtrzymania owocnych kontaktów handlowych. Mieliśmy przyjemność spotkać także sympatyków naszej uczelni dokonujących zakupów na każdych targach – rozpoznawaliśmy ich mimo masek na twarzy. Nie zabrakło także okraszonych sentymentem wizyt byłych pracowni-



Na zdjęciu przedstawiciele nagrodzonych i wyróżnionych w tym roku wydawnictw. W imieniu Wydawnictwa UR dyplom odebrała redaktor Ewa Kuc (fot. R. Szary)



Naszym gościem na targach był profesor Kazimierz Maciąg, jeden z redaktorów wyróżnionego w konkursie „Gaudeamus” tomu serii wydawniczej „Podkarpackie Literackie”, pt. *Varia: od romantyzmu ku współczesności* (fot. R. Szary)

ków i studentów UR. Czytelnicy chętnie korzystali z rabatów i nie wahali się zaopatrzyć w nasze zakładki i dysponendę wydawniczą.

Tegoroczna edycja targów inspirowana była twórczością Stanisława Lema, który napisał, że „człowiek żyje zmianą”. W myśl tego cytatu, jakże oddającego dzisiejszą rzeczywistość, organizatorzy targów zaproponowali połączenie tradycyjnej formuły targów w hali z działaniami on-line na Wirtualnej Platformie. Przez cztery dni trwania imprezy telewizja targowa transmitowała wydarzenia towarzyszące m.in. Festiwalowi Literatury Fantastycznej, Festiwalowi Książki Górskiej i Turystycznej czy spotkania z autorami w strefach literackich i na stoiskach, debaty, dyskusje... Wszystko, po to, aby impreza objęła swym zasięgiem jak najszersze grono zainteresowanych, także tych, którzy nie mogli w niej uczestniczyć osobiście. Echa wydarzeń targowych dało się słyszeć dzięki temu daleko poza Krakowem. Wyczekiwany wydarzeniem targów było przyznanie nagrody „Gaudeamus”. Jest to laur przyznawany

dla oficyn naukowych przez Stowarzyszenie Wydawców Szkół Wyższych za wydawanie najwartościowszych książek naukowych i dydaktycznych. Decyzją jury konkursu opublikowane w Wydawnictwie Uniwersytetu Rzeszowskiego dwa tomy serii „Pod-

karpacie Literackie” (*Wirtdarz staropolski i oświeceniowy; Varia: od romantyzmu ku współczesności*) pod redakcją naukową Grzegorza Trościńskiego, Jolanty Kowal, Marka Nalepy, Romana Magrysia, Anny Janickiej, Janusza Pasterskiego i Kazimierza Maciąga zostały nominowane do tejże nagrody i otrzymały wyróżnienie za walory edytorskie publikacji. Obszerne tomy zawierające zbiór artykułów ponad osiemdziesięciu badaczy z całego kraju, oprawione w eleganckie etui, przyciągnęły uwagę nie tylko członków SWSW, ale również odwiedzających nasze stoisko czytelników. Otrzymane wyróżnienie to wielki sukces oraz motywacja do dalszej pracy redakcyjnej.

Dla każdego wydawcy sprzedaż bezpośrednia jest szczególnie ważna, a targi istotnym narzędziem marketingowym, zaznaczającym pozycję na rynku wydawniczym. Ich powrót w trybie stacjonarnym był wyczekiwany przez branżę i konieczny. Oczywiście przez cały czas prowadziliśmy sprzedaż on-line, jednak nic nie zastąpi osobistego kontaktu z czytelnikami, ludźmi z pasją, odczuwającymi jak



Wydawnictwo UR reprezentowali Ewa Kuc oraz Robert Szary (fot. S. Erkiert)



Dyrektor Wydawnictwa UR dr Mateusz Hołojuch, prof. dr hab. Marek Nalepa oraz rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dr hab. Sylwester Czopek prezentują dyplom oraz wyróżnioną serię wydawniczą (fot. M. Święcicki)

nigdy wcześniej głód książek. Tego zdalne imprezy nigdy nie będą w stanie umożliwić. Udział w targach był ponadto okazją do wymiany doświadczeń z innymi wydawcami akademickimi, dyskusji o aktualnych trendach branżowych oraz sytuacji na rynku księgarskim.

Dobra passa książki naukowej z rze-

szowskiego ośrodka uniwersyteckiego potwierdziła się na **29. Targach Książki Historycznej**, w których uczestniczyliśmy w przepięknym entourage'u Arkad Kubickiego na Zamku Królewskim w Warszawie. Swoją ofertę zaprezentowało tam blisko 120 wydawców, dopisali autorzy i publiczność – w ciągu czterech dni

Targi odwiedziło ponad 10 000 osób, wszystko przy zachowaniu obowiązujących obostrzeń i norm sanitarnych. Od 25 do 28 listopada promowaliśmy publikacje z dziedziny historii i nauk pokrewnych, a jako że nasze portfolio w tym zakresie jest imponujące, cieszyliśmy się owocną sprzedażą i zainteresowaniem, które przerosło nasze najśmielsze oczekiwania. Oferta oficyny UR okazała się wręcz stworzona dla tego typu imprezy. Rozdaliśmy też sporo katalogów, co przeważnie procentuje późniejszymi zamówieniami.

Targi Historyczne skierowane są do określonego grona odbiorców: miłośników historii, militariów czy muzealnictwa. Panuje na niej specyficzny klimat, który tworzą nie tylko zamkowe mury, lecz przede wszystkim połączeni wspólną pasją i zainteresowaniami ludzie. Warto wspomnieć, że spośród wielu tytułów na naszym stoisku, po które sięgali czytelnicy, rekord sprzedaży zanotowała książka Pawła Korzeniowskiego pt. *Gallipoli. Działania wojsk Ententy na półwyspie Galli-*



Widok na Zamek Królewski w Warszawie od strony Arkad Kubickiego, gdzie odbywały się 29. Targi Historyczne (fot. E. Kuc)





Targi swoją obecnością uświetnił dr Tadeusz Wrona, współautor publikacji *Stowarzyszenie Liga Krajowa w polskim systemie politycznym (1993–2020)*, wydanej przez oficynę UR (fot. R. Szary)

*poli w 1915 roku*. To jedna z nowszych publikacji z naszego katalogu, a właśnie nowości stanowią motor napędowy sprzedaży, zwłaszcza jeśli tytuł jest nośny. Przypomnieliśmy także

wydawnictwa starsze, których nie mogło zabraknąć na ekspozycji i one też były chętnie oglądane i nabywane. Tradycją Wydawnictwa stało się, że na targi zabieramy też przecenione star-

sze publikacje. Czekał na nie grupa łowców promocji i entuzjastów kiermaszowych okazji okazała się nad wyraz liczna.

Wspaniale było obserwować pasjonatów wnikliwie studiujących półki uginające się pod ciężarem nowości wydawniczych, zatrzymujących się przy każdym stoisku. Niektórzy przemierzali pół kraju, aby znaleźć się w tym miejscu. Byli zwiedzający, którzy przychodzili na targi każdego dnia, nie chcąc przegapić żadnej książki z interesującej ich tematyki. Ogrom literatury był przytłaczający, a jako że zeszłoroczna edycja nie odbyła się ze względów pandemicznych, tutaj także dało się odczuć wielką satysfakcję, że wydarzenie doszło do skutku – targi były bardzo wyczekiwane i z pewnością zaspokoiliły potrzeby branży. Mamy nadzieję, że Targi Historyczne na stałe zagoszczą w naszym kalendarzu targowym. Okazały się miłym zaskoczeniem – oby jak najwięcej takich udanych spotkań z książką.



Arkady Kubickiego od wewnątrz i widok na stoiska targowe (fot. E. Kuc)



## Ogólnopolskie Spotkanie Obieżyświatów, Trampów i Turystów

Maciej Brożyna, Lukasz Godek



W dniach 20–21 listopada 2021 r. w Hotelu Bristol Tradition & Luxury w Rzeszowie odbyła się coroczna impreza podróżnicza OSOTT. W tym roku była to 37 edycja.

Wydarzenie, jakim jest sympozjum „Ogólnopolskie Spotkania Obieżyświatów, Trampów i Turystów” odbywające się od roku 1985, to najstarsza impreza podróżnicza w Polsce o wielkiej tradycji i ogromnych zasługach w tworzeniu podróżniczej społeczności w naszym kraju. Jest to forum wymiany informacji o niepowtarzalnej atmosferze, gdzie rodzą się przyjaźnie i tworzą grupy wyprawowe. Od ponad ćwierć wieku w świat wyruszają kolejne, OSOTT-owe pokolenia podróżników.

OSOTT ma formę sympozjum, w czasie którego prezentowane są prezencja z całego świata, plakaty fotograficzne oraz omawiane są różne problemy związane z podróżowaniem. OSOTT przez wiele lat był głównym źródłem informacji dla polskich biur podróży. Uczestnicy spotkań przecierali bowiem szlaki, odkrywając dla polskiej turystyki kolejne regiony świata. Wielu uczestników, oprócz trampingowego podróżowania, pilotuje grupy, czy prowadzi agencje turystyczne. Wielu z nich to osoby niepełnosprawne, które mimo trudności życiowych pokazują siłę charakteru i motywują podobne osoby do działania i spełniania swoich marzeń. OSOTT to impreza medialna. O dotychczasowych spotkaniach pisano



w gazetach, mówiono w radio, realizowano materiały filmowe. Za pośrednictwem magazynu „Travel”, dowiedziano się o imprezie na wszystkich kontynentach.

W listopadzie 2013 r. roku impreza została przeniesiona do Rzeszowa, gdzie będzie się odbywać cyklicznie.

Wydarzenie o tak dużym zasięgu stanowi dobrą okazję do zaprezentowania naszego Uniwersytetu oraz

miasta zarówno w Polsce, jak i za granicą. Organizatorzy to Podkarpackie Towarzystwo Naukowe Kultury Fizycznej w Rzeszowie, Uniwersytet Rzeszowski oraz portal podróżniczy travelbit.pl przy wsparciu Miasta Rzeszowa oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.

## Noc Anglistów – po raz pierwszy w Polsce

Magdalena Duda



Noc Anglistów to unikatowe wydarzenie, które odbyło się po raz pierwszy 26 listopada 2021 r. w godzinach 16:00–22:00. Był to wieczór wypełniony wykładami, prezentacjami i warsztatami przygotowanymi przez ośrodki anglistyczne z całej Polski. Większość wydarzeń odbyła się online na platformie Youtube, a nagrania dostępne były po premierze przez kolejne 7 dni. W sumie w trakcie Nocy Anglistów miało miejsce 78 wydarzeń (30 wykładów online, 30 warsztatów i 18 wykładów na żywo) przygotowanych przez 10 uniwersytetów, w tym Uniwersytet Rzeszowski. Inicjatorem i głównym organizatorem przedsięwzięcia był Uniwersytet Adama Mickiewicza z Poznania, zaś głównym założeniem Nocy Anglistów było pokazanie myśli i potencjału naukowego polskiej anglistyki, ukazanie nieprawdziwości mitu, że anglistyka skupia się wyłącznie na nauce języka, jak też zapoznanie szerszego grona odbiorców z prowadzonymi przez polskich anglistów badaniami z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa, przekładoznawstwa i metodyki.

Katedra Anglistyki Uniwersytetu Rzeszowskiego zaprezentowała 4 wykłady online (w tym 1 w czasie rzeczywistym) oraz zorganizowała warsztaty twórczego pisania.

Prezentacja pani profesor Elżbiety Rokosz dotyczyła zagadnienia adaptacji filmowych utworów literackich, a punktem wyjścia do rozważań były powody, dla których odbiorcy bardzo



często krytycznie oceniają tego typu adaptacje. W trakcie wykładu omówione zostały m.in. najczęstsze modyfikacje, jakim poddawany jest tekst literacki w procesie adaptacji, powody takich modyfikacji i ich skutki, a także szerszy kontekst ekonomiczny, społeczny czy polityczny, w jakim adaptacje funkcjonują. Przytoczone zostały także wybrane przykłady adaptacji filmowych sztuk Williama Szekspira ze szczególnym zwróceniem uwagi na te filmy, które tekst źródłowy modernizują, tym samym uwydatniając uniwersalny charakter tematu i fabuły.

Wykład pani profesor Ewy Koniecz-

nej dotyczył wykorzystania metodologii językoznawstwa kognitywnego do efektywnej nauki czasowników frazowych, które sprawiają wiele problemów uczącym się języka angielskiego z uwagi na to, że kombinacje czasownika i przyimka bądź przysłowka, które składają się na owe czasowniki frazowe, są powszechnie uważane za przypadkowe i nielogiczne. Celem prezentacji było wykazanie, iż znaczenia przyimków i przysłówek są motywowane zmysłowym doświadczeniem przestrzeni poprzez pryzmat ludzkiego ciała. Zjawisko to jest określane w paradygmacie językoznawstwa

kognitywnego mianem ucieleśnienia (ang. *embodiment*) i przypisuje się mu fundamentalne znaczenie w procesie kształtowania się oraz interpretacji rozszerzeń znaczeń wyrażen przestrzennych, takich jak przymyki i przysłówki.

Współpracując z rzeszowską anglistką pastor Simon Perry z Uniwersytetu w Cambridge wygłosił gościnny wykład na temat historii myśli filozoficznej od Oświecenia po XXI wiek, wyjaśniając jak kolejni wielcy myśliciele przyczynili się do postrzegania człowieka i jego relacji ze światem oraz drugim człowiekiem.

Ponadto studenci UR oraz ich nieco młodszy koledzy i koleżanki mieli również możliwość wzięcia udziału w webinarium o charakterze wykładu z elementami warsztatowymi *nt. Insults, attempted insults and replies to them on Twitter*. Webinarium przeprowadziła gościnnie prof. Anna Bączkowska z Uniwersytetu Gdańskiego. Wystąpienie to wpisuje się w cykl spotkań popularyzujących badania językoznawcze wśród studentów oraz uczniów szkół średnich w ramach programu MEiN „Doskonała Nauka” (grant nr DNK/SP/462267/2020).

Jednym wydarzeniem, w którym



uczestniczyli na żywo odbiorcy Nocy Anglistów były warsztaty twórczego pisania, które odbyły się w poniedziałek 22 listopada w Bibliotece UR, a nagranie z nich zostało później udostępnione na platformie YouTube. Wzięli w nich udział studenci anglistyki

UR oraz uczniowie dwóch rzeszowskich liceów. Warsztaty poprowadziła Cecilia Woloch, amerykańska pisarka, poetka i nauczycielka, która w bieżącym roku akademickim w ramach stypendium Fulbrighta prowadzi zajęcia oraz badania naukowe w naszej uczelni. Uczestnicy warsztatów podjęli niezwykle udaną próbę stworzenia wierszy w języku angielskim z użyciem 7 losowo wybranych wyrazów. Dodatkowa trudność tego zadania polegała na tym, że na stworzenie swojej poetyckiej wypowiedzi mieli zaledwie 10 minut.

Należy podkreślić, że organizatorzy Nocy Anglistów mają ambicję uczynić ją cyklicznym wydarzeniem, gromadzącym obecnych i przyszłych studentów oraz pracowników naukowo-dydaktycznych krajowych ośrodków studiów anglistycznych. Zapraszamy za rok!



## Wakacje z Biurem ds. Osób Niepełnosprawnych UR 2021

*Ikona Tabaczek-Bejster*



W czasie tegorocznych wakacji Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego jak co roku zorganizowało obozy szkoleniowe dla studentów z niepełnosprawnością i wolontariuszy UR. Obozy zostały przeprowadzone zgodnie z wymogami Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczącymi przeciwdziałaniu pandemii covid-19. Ze względu na wcześniejszą izolację, szczególnie ciężko przechodzoną przez studentów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, obozy te cieszyły się w tym roku dużo większym zainteresowaniem niż w latach przed pandemią.

Pierwszy obóz odbył się w dniach 24–31 lipca 2021 r., tradycyjnie już w Polańczyku nad Zalewem Solińskim. Pobyt w Bieszczadach był jak zwykle udany. Podczas obozu odbywały się zajęcia z żeglarstwa, kajakarstwa, nordic walking, studenci mogli popływać w zalewie, korzystali też z pływalni i rozgrywali turnieje w kręgielni. W związku z tym, że korzystano z bazy i sprzętu Bieszczadzkiego WOPR, uczestnicy mieli okazję obserwować codzienną pracę ratowników wodnych oraz ratowników medycznych obsługujących karetkę wodną stacjonującą w bazie BWOPR w Polańczyku. Załoga karetki wodnej zapoznała studentów z jej wyposażeniem oraz omówiła kilka akcji ratunkowych. Studenci mieli okazję zapoznać się również z nowoczesnym sprzętem ratunkowym, któ-

rym dysponuje BWOPR. Wszystko to było możliwe dzięki długoletniej współpracy BON UR z BWOPR oraz z prezesem BWOPR mgr. Arturem Szymańskim. Mamy nadzieję, że zasady bezpiecznego zachowania nad wodą są już doskonale znane wszystkim naszym studentom. W trakcie obozu odbyły się dwie wycieczki: pierwsza w jedno z mało uczęszczanych miejsc w Bieszczadach – Jeziorka Bobrowe oraz do Łopienki, nieistniejącej obecnie wsi, gdzie jedynym zachowanym budynkiem jest murowana cerkiew greckokatolicka.

Kolejny obóz szkoleniowy odbył się w dniach 7–14 sierpnia 2021 r. w Regie-

towie koło Gorlic. Pasjonaci koni mieli możliwość codziennej nauki oraz doskonalenia jazdy konnej. Oprócz tych zajęć odbywały się również zajęcia integracyjne, rekreacyjne i usprawniające, w tym codzienne wycieczki rowerowe. Rozegrano też turniej w tenisie stołowym. Ze względu na sytuację epidemiologiczną zrezygnowano z wycieczki na Jaworzynę Krynicką, zastępując ją wyjazdem nad Zalew Klimkówka.

W dniach 18–25 września 2021 r. odbył się obóz z nauką języka hiszpańskiego w Jarosławcu nad Bałtykiem. Oprócz zajęć językowych organizowane były wycieczki rowerowe, długie wycieczki



Obóz językowy, Jarosławiec 2021 r.





Obóz jeździecki. Regietów 2021 r.

piesze, rozegrano też turniej w tenisie stołowym. Studenci zwiedzili Darłówek, odbyli rejs statkiem, zwiedzili z przewodnikiem Słupsk oraz gościli w Muzeum Pomorza Środkowego, gdzie mieli okazję obejrzeć największą na świecie kolekcję obrazów Witkacego. Wyjazd do Słowińskiego Parku Narodowego nie był do końca udany, gdyż nie dopisała tego dnia pogoda. Ostatnim odwiedzionym przez grupę miejscem było Muzeum Bursztynu w Jarosławcu. W czasie zwiedzania tych wszystkich miejsc studenci kierunku historia wykazali się po raz kolejny rozległą wiedzą – brawo! Trzeba dodać, że przez cały czas trwania obozu rygorystycznie przestrzegano zasad bezpieczeństwa. Chciałabym złożyć podziękowania kadrze obozów, wolontariuszom oraz studentom z niepełnosprawnościami za podejście ze zrozumieniem do zaistniałej, trudnej dla wszystkich sytuacji.



Jeziorka Bobrowe. Polańczyk 2021 r.



Podopieczni BON UR i Krystian Herba. Polańczyk 2021 r.

## VI Integracyjne Mistrzostwa Polski AZS w szachach

*Krzysztof Tabaczek-Bejster*



W dniach 8–10 października w Dąbrowie Górniczej odbyły się **VI Integracyjne Mistrzostwa Polski AZS w szachach**. W zawodach uczestniczyło 42 zawodników reprezentujących 14 uczelni. Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego reprezentowało po raz pierwszy na tego typu imprezie dwóch szachistów: Michał Błaż i Dominik Dendura – studenci I roku studiów uzupełniających magisterskich na kierunku mechatronika. Zawodnicy mieli do rozegrania po 9 partii. Z przyjemnością informujemy, że Dominik Dendura w punktacji generalnej zajął **II miejsce**, natomiast Michał Błaż **IV**. W punktacji drużynowej studenci UR zajęli również **II miejsce**. Należy dodać, że Dominik Dendura jest też wielokrotnym medalistą integracyjnych mistrzostw Polski w pływaniu. Gratulujemy tak udanego debiutu na ogólnopolskiej imprezie i czekamy na medale w przyszłym roku.





## III Akademicki Turniej Szachowy „Polska – Kaukaz 2021”

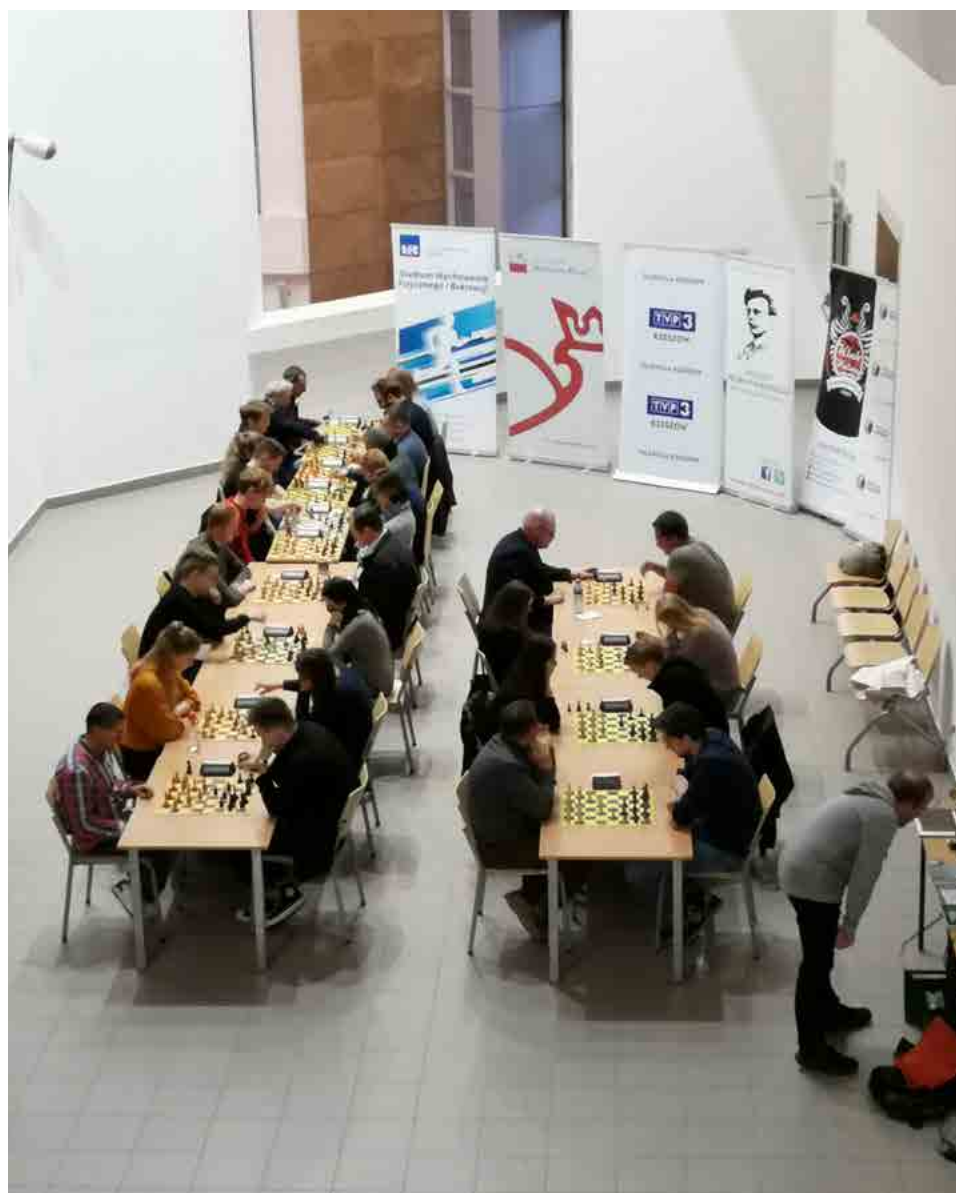
Adam Maryniak



W piątek 22 października 2021 r. z inicjatywy pana mgr. Dariusza Popka z Urzędu Miasta Rzeszowa, organizatora X Międzynarodowej Konferencji Naukowej „KAUKAZ – Przeszłości – Terażniejszość – Przyszłość”, miałem przyjemność zorganizować po raz trzeci z Sekcją Szachową Klubu Uczelnianego AZS Uniwersytetu Rzeszowskiego i Studium WF i Rekreacji UR turniej szachowy dla uczestników konferencji, studentów i pracowników UR. Patronat honorowy nad 3. Akademickim Turniejem Szachowym objął Pan Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dr hab. Sylwester Czopek, jak również ufundował dyplomy, puchary i upominki dla zwycięzców w kategorii: Open i kategorii: Uczestnicy Konferencji.

Nad przebiegiem zawodów rozgrywanych systemem szwajcarskim P-10 czuwał sędzia międzynarodowy, członek Sekcji Szachowej KU AZS UR, mgr inż. Artur Chowaniec. Po rozegraniu 5 rund turniejowych klasyfikacja przedstawia się następująco:

Kategoria: Uczestnicy Konferencji  
I miejsce – Seifulla Rashydov (2,0 pkt)  
II miejsce – Tsakanyan Rouslan (2,0)  
III miejsce – Popek Dariusz (1,0)  
IV miejsce – Fedoseev Andrey (1,0)  
V miejsce – Margarjan Gor (1,0)  
VI miejsce – Wojtoń Jakub





Kategoria: Open

I miejsce – Barbara Trybowska, studentka UR (5,0 pkt)

II miejsce – Jan Pisuliński, pracownik UR (4,0)

III miejsce – Piotr Sygulski, student UR (4,0)

IV miejsce – Adrian Miąsik, student UR (4,0)

V miejsce – Wiktor Kielar, student UR (4,0)

VI miejsce – Anna Trybowska, studentka UR (3,0)

W ceremonii zakończenia turnieju i wręczenia dyplomów, pucharów i upominków z Działu Promocji UR dla zwycięzców zawodów w imieniu Pana Rektora wzięli udział: pani dziekan Kolegium Nauk Humanistycznych UR dr hab. Agnieszka Myszk, prof. UR, pan dr Paweł Korzeniowski, zastępca dyrektora Instytutu Historii UR i pan dyrektor Studium WF i Rekreacji UR dr Miłosz Szczudło.

Gratuluję zwycięzcom turnieju w obu

kategoriach rozgrywkowych. Dziękuję wszystkim uczestnikom „królewskiej gry” w Uniwersytecie Rzeszowskim, która przebiegała w przyjaznej, sportowej atmosferze i grze fair play.

Dziękuję Panu Rektorowi prof. Sylwestrowi Czopkowi za objęcie turnieju honorowym patronatem i panu sędziemu mgr. inż. Arturowi Chowańcowi za przeprowadzenie całego turnieju w formie wolontariatu.

Był to pierwszy sprawdzian dla Sekcji Szachowej KU AZS UR w bieżącym roku akademickim, a kolejnym będzie X Świąteczny Turniej Szachowy o Puchar Rektora UR, który odbędzie się 17 grudnia br. i pozwoli nam wyłonić reprezentację Uniwersytetu Rzeszowskiego na Akademickie Mistrzostwa Polski w Szachach, które odbędą się w kwietniu 2022 r. w Katowicach, a organizatorem będzie KU AZS GWSH Katowice.

Wyniki w załączniku

<https://www.chessmanager.com/pl/tournaments/5072009891414016/results/5>





## Kolejne sportowe sukcesy studentów reprezentujących BON UR

*Iwona Tabaczek-Bejster*

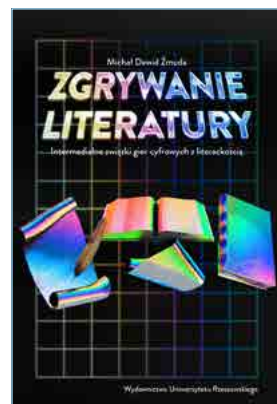
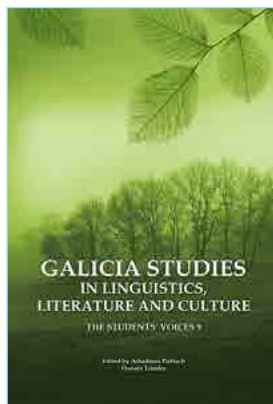
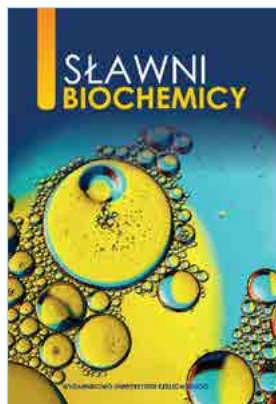
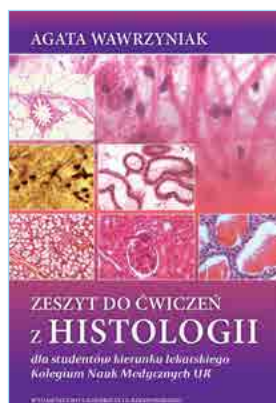
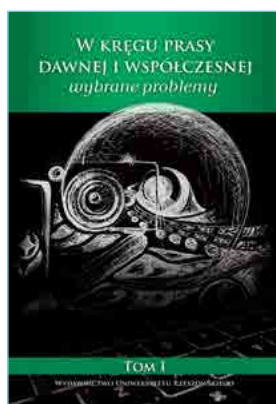
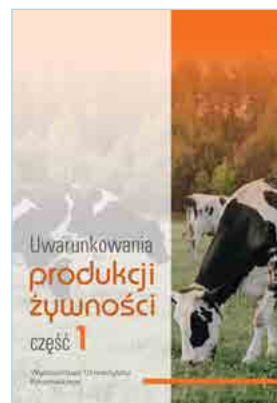
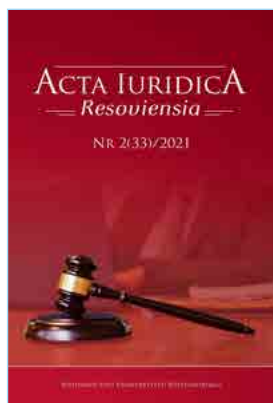
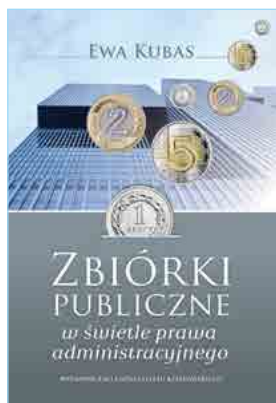


W dniach 26–28 listopada 2021 r. w Gdańsku odbyła się kolejna edycja Integracyjnych Mistrzostw Polski AZS w tenisie stołowym. Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego reprezentowało trzech zawodników: Wioletta Bator studentka III roku kierunku socjologia oraz Michał Błat i Dominik Dendura – studenci II roku studiów uzupełniających magisterskich kierunku mechatronika. Studenci z niepełnosprawnościami już trzeci raz w tym roku brali udział w integracyjnych mistrzostwach Polski, gdzie odnosili sukcesy. W Gdańsku Wioletta Bator zajęła V miejsce, Michał Błat był IV, a Dominik Dendura wywalczył III miejsce. Należy dodać, że Dominik Dendura jest również medalistą integracyjnych mistrzostw Polski w pływaniu i szachach. Gratulujemy i liczymy na sukcesy również w następnym roku.

fot. M. Gadomski



# Nowości WYDAWNICZE



Prezentowane książki można nabywać, składając zamówienie pocztą elektroniczną lub bezpośrednio w Wydawnictwie (pok. 112; ul. prof. S. Pignonia 6, 35-310 Rzeszów).

Wydawnictwo UNIWERSYTETU RZESZOWSKIEGO  
e-mail: [wydaw@ur.edu.pl](mailto:wydaw@ur.edu.pl), <http://wydawnictwo.ur.edu.pl>





**Uniwersytet Rzeszowski**  
**al. T. Rejtana 16c, 35-959 Rzeszów**  
**tel.: +48 17 872 10 00 (centrala)**  
**[ur.edu.pl](http://ur.edu.pl)**